

ANLEGGGS

Nr. 2-2013 | 53. ÅRGANG

MASKINEN

VW CRAFTER 4Motion 45
ANLEGGSDAGENE 2013 50
PANTESØKT HJULPLATE 80

OM ANLEGGSSBRANSJEN OG MASKINENTREPRENØRENES FORBUND

Bygger vei i skoletida

KOMATSU

Call the experts[®] for
en høyeffektiv hjullaster.

NYHET! Komatsu WA380-7- Power og økonomi!

Basert på siste utvikling innen motorteknologi, med lavere utslipp og lavere drivstofforbruk, fortsetter Komatsu WA380-7 en lang tradisjon med komfort, kvalitet, sikkerhet og miljøhensyn.

Strek -7 modellen har det nye dieselpartikkelfilteret og har da Komatsu CARE som standard.

- Høyt dreiemoment
- Standard lock-up system
- Høy akselerasjon og fart
- God på bratte skråninger
- Lavt drivstofforbruk
- Miljøbesparende
- Ny og komfortabel førerhytte

Komatsu WA380-7 holder det den lover!

KOMATSU

Call the experts[®]
for rask delelevering.

Det spiller ingen rolle hvor du befinner deg!
Hesselberg er aldri langt unna.

Vi leverer delene du trenger slik at du kommer deg raskt tilbake i jobb. Våre originale deler sikrer høy kvalitet og ytelse. Ved bestilling av Komatsus originale deler bruker du mindre tid på venting og mer tid på jobbing. Med vårt KOMTRAX™ maskinkontrollsystem, kan Hesselberg lokalisere maskinen din og foreta kontroller slik at man i forkant kan oppdage evt feil og mangler. Dette minimerer ståtiden på maskinen.

KOMATSU

Ulvenveien 84, Postboks 185 Økern, 0510 Oslo, Tlf. 22 88 72 00
www.hesselberg.no

Nå har Norges beste nettverk blitt enda bedre

Nå har vi over 60 AdBlue-pumper og over 370 pumper med anleggsdiesel på våre stasjoner i Norge. Med tilgang til over 600 stasjoner i nettverket er du sikret å holde hjulene i gang. Her ser du forresten det nye designet på våre Truck- og Routexkort.

Velkommen til Norges beste nettverk av bensinstasjoner.

for veien videre

Store gutter gråter ikke

*Bortsett fra når det skjer noe med
gravemaskinen eller dumperen.*

Vel, vi overdriver kanskje litt. Men etter mer enn 35 års samarbeid vet vi hvor viktig det er å holde anleggsmaskinene i drift. Skulle det derfor skje en skade på noen av maskinene vet vi at skadeoppgjøret bør skje både fort og rettferdig. Derfor løser vi mer enn halvparten av alle saker innen 24 timer. Vi kaller det skadeoppgjør slik det burde være.

Vil du vite mer?

Ta kontakt med en av våre MEF-spesialister på telefon 02400.

I samarbeid med

MASKIN-
ENTREPRENØRENE
FORBUND

www.if.no/mef
02400

Rolig, vi hjelper deg.

Utgiver: Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon og annonser:

Pb. 505, Sentrum, 0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3, 0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00 / Faks 22 33 31 89

I redaksjonen:

Svein Erik Madssveen, ansv. redaktør
svein.erik.madssveen@mef.no
Tlf. 22 40 29 00/900 77 989
Jørn Søderholm, journalist
jorn.soderholm@mef.no
Tlf. 22 40 29 19/416 55 220
Runar F. Daler, journalist
runar.daler@mef.no
Tlf. 22 40 29 22/482 46 412
Siri Ulvin, siri.ulvin@mef.no
Merete Raabe Frantsen
merete.raabe.frantsen@mef.no

Grafisk utforming:

Kari H. Bijmolen, kb@mef.no

Illustrator: Annlaug Auestad

Annonser:

Berit Kjølø, bk@mef.no
Tlf. 22 40 29 18/951 10 179

På forsiden: Hans I. Høibø,
Jacob J. Gundersen
Forsidefoto: Runar F. Daler

Trykk: Kai Hansen Trykkeri
ISSN 0003-3715 - 53. årgang

Abonnement:

DB Partner AS - am@dbpartner.no
Postboks 163, 1319 Bekkestua
Konto: 1602.55.93417
Pris: 595,- pr. år

Fagpressen

Forsidesak:

Bygger vei i skoletida
side 30

NORGE
RUNDT

Sidene **82-87**

INNHOLD

LEDER	7
MØNSTRING FOR VERNEUTSTYR	8
MEF HAR ORDET	11
JURIDISK HVERDAG	12
ANLEGG SINDEKS	15
ANSVAR OG SPRENGNING	16
MED NY E16 I NABOLAGET	18
FJELLSPRENGERNE FEIRET 50 ÅR	24
STRENGERE LEVERANDØRKRAV	26
VEIBYGGING PÅ TIMEPLANEN	30
PROFIL: SVEIN ERIK MADSSVEEN	36
MASKINTEST: JCB 457 HT	40
BILTEST:	
VW CRAFTER 4Motion	45

TEMA: ANLEGGSDAGENE 2013	50-73
SKUFFEMAT	76
NYHET FOR HJULGRAVERE	80
NORGE RUNDT	82
NY BOK: STANDARDVERK OM VA	83
MESSER KONFERANSER	87
MEF-AKTØREN	88
PÅ KANTEN/SUDOKU	91
ANLEGGSKRØSSET	93

SPAR TID, RYGG OG PENGER MED MINIGRAVER FRA ABS-MASKIN

**Be om tilbud på gravemaskiner i
2,8 tonn og 3,5 tonn klassen med
"rototilt" fra Indexator eller SMP.**

**Ring oss eller
se vår hjemmeside
for mer informasjon
www.abs-maskin.no**

Selg spade, krafse og rive, og invester i minigraver med «rototilt»!

Små gravemaskiner erstatter tungt fysisk arbeid.

Vi leverer gravemaskiner helt ned i 2,8 tonnklassen med 3 kretser ekstrahydraulikk, proporsjonalstyring og spaker utstyrt med glidebrytere, alt originalt fra Japan

ABS - MASKIN AS

Strandveien 20 A, 3050 Mjøndalen

Tel. +47 32 23 18 10 - Fax. +47 32 23 18 11 www.abs-maskin.no - post@abs-maskin.no

AT02719

Forhandlere og servicepartnere:

Forhandlere:

Gaassand Anleggsservice, Søfteland	56 30 11 00 / 97 51 16 45
Andreas Aarsvold, Klepp	97 56 43 45
Sangvik Service AS, Kristiansand	38 10 70 20 / 92 22 57 70
Storhamar Maskin AS, Hamar	62 53 20 63 / 95 81 31 02

Servicepartnere:

Trøndelag Trucksenter AS, Heimdal	73 82 79 00
	92 09 22 55
Steinly Hydraulikk, Kvaløysletta	91 83 22 65
Bardu Landbruksservice AS, Bardu	77 18 12 36

FINN FEM FEIL

Redaksjonen i Anleggsmaskinen har ikke uventet mottatt en rekke henvendelser om reportasjen vår i januar-utgaven fra et VA-anlegg i Østfold, og et tilhørende fotografi med motiv som inkluderer brudd på grøfteforskriftens HMS-regler og -rutiner. Innholdet i henvendelsene har variert fra grov kjeft fordi Anleggsmaskinen har satt den aktuelle bedriften i forlegenhet og brakt bransjen i vanry, til at bildet – når det likevel er kommet på trykk – bør brukes av MEF-medlemmer som en påminnelse om hvor viktig det er å holde fokus på HMS sekund for sekund, time for time og dag for dag. Året rundt.

Som redaktør i Anleggsmaskinen tar jeg selvsagt på meg det fulle og hele ansvar for at den aktuelle avvikssituasjonen er kommet på trykk. At publiseringen skjedde som følge av to påfølgende glipper, én på anleggsområdet og én under rutinene for kvalitetssikring før Anleggsmaskinen gikk til trykking, er på ingen måte noen unnskyldning. Ansvar for det siste er ene og alene redaktørens. Mens HMS-avviket på anleggsområdet de facto er den aktuelle bedriftens ansvar.

Vi skylder i dette perspektivet å gjøre oppmerksom på at 15 sekunder før det avslørende fotografiet ble tatt, fantes det overhodet ingen situasjon med HMS-avvik på anleggsområdet. Og 15 sekunder senere var situasjonen avsluttet. Rammen om det hele var en omvisning med Anleggsmaskinens journalist langt unna den arbeidende maskinen og rørgata, da det brått oppsto behov for en hjelpende hånd nedi grøfta. Vi er temmelig sikre på at svært mange i anleggsbransjen med hånda på hjertet kan vedgå å ha opplevd liknende situasjoner en eller annen gang, og at mange deler erkjennelsen av at rask reaksjon på en uforutsett situasjon for å bistå en kollega kan være distraherende nok til uforvarende å utløse en avvikssituasjon og et metodevalg som her ble fanget inn av en kameralinse i løpet av 1/500 sekund.

Etter mange års arbeid med nyhets- og reportasjestoff i anleggsbransjen vet Anleggsmaskinen at også den aktuelle bedriften jevnt og trutt jobber systematisk med både HMS-rutiner og andre tiltak for å sikre egne ansatte og tredjeperson mot uhell og ulykker. Bedriften har ingen grunn til å skamme seg mer enn andre som både har opplevd, opplever og vil komme til å oppleve HMS-avvik, men som ikke er så uheldig at avviket kommer på trykk. Anleggsmaskinen vil heller ikke beklage at bildet ble publisert. En beklagelse i ettertid vil i så fall kunne tolkes som om bladets redaksjonelle linje er å gjemme vekk bilder av uønskede situasjoner som er fanget inn av et kamera.

I stedet velger vi å stå oppreist med åpne øyne mot stormen av henvendelser, og oppfordrer heller til at det helsides fotografiet klippes ut, henges opp på den mest travle døra i bedrifter landet rundt som en generell inspirasjon til å fortsatt terpe igjen og igjen på hvor viktig det er å holde fokus på interne HMS-rutiner. Samtidig varsler Anleggsmaskinens påtroppende redaktør at bladet vil gjøre sitt til å bistå i bestrebelsene med å holde HMS-trykket oppe gjennom aktuelle artikler på området i framtidige utgaver.

KAMPANJE FOR BRUK AV VERNEUTSTYR

Jernbaneverket retter oppmerksomheten mot bruk av personlig verneutstyr på anleggsområdene. Sammen med bransjeorganisasjonene EBA og MEF kjøres en kampanje for å sikre bruk av vernetøy og utstyr som beskytter mot skader og hindrer ulykker.

Å bruke personlig verneutstyr kan redde deg fra å bli rammet av en alvorlig ulykke. Å gå med vernetøy gjør deg

synlig for dem som opererer anleggsmaskiner, og personlig verneutstyr beskytter deg ved farlig arbeid. Likevel rapporte-

res foruroligende mange brudd på bestemmelsene om bruk av personlig verneutstyr på Jernbaneverkets anlegg.

Samarbeid

Jernbaneverket, Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) og Entreprenørforeningen - Bygg

Kampanjekolleger Harald V. Nikolaisen, Trond

Johannesen og bedriftspedagog Lene Jønsson i EBA står sammen om å få ned antall brudd på bestemmelsene om bruk av personlig verneutstyr på Jernbaneverkets anlegg.

og Anlegg (EBA) samarbeider derfor om kampanjen som øker fokus på bruk av personlig verneutstyr på Jernbaneverkets anleggsområder.

- Jernbaneverket, MEF og EBA jobber alle mot samme mål om å få ned antall uønskede hendelser knyttet til mangel på personlig verneutstyr, sier utbyggingsdirektør Harald V. Nikolaisen i Jernbaneverket. I disse dager henges store plakater opp på anleggsriggene som viser riktig bekledning og hvilket verneutstyr man skal bruke under opphold på anleggsområdene. Alle som skal arbeide på Jernbaneverkets anlegg vil få en folder som viser riktig bekledning og hva som kreves av utstyr.

Bekymring

Antallet uønskede hendelser på Jernbaneverkets anlegg er gått ned de siste to årene.

- Denne utviklingen er jeg svært glad for, men der er fortsatt grunn til bekymring. Med så mange uønskede hendelser hvert år som fører til fravær, vil en hendelse før eller senere føre til en alvorlig ulykke med tap av menneskeliv som verst tenkelig utfall. Det kan vi ikke leve med, sier Nikolaisen. Utbyggingsdirektøren får støtte av de administrerende direktørene i henholdsvis EBA og MEF, Jon Sandnes og Trond Johannesen.

Å bli sett når man ferdes på anleggsområdet er i mange tilfeller avgjørende om en hendelse utvikler seg til en alvorlig ulykke. I tillegg gir vernetøy og verneutstyr beskyttelse hvis det skjer uhell under arbeidsoperasjoner.

Høyt fokus

- EBA har et veldig høyt fokus på sikkerhet, og HMS må til enhver tid stå øverst på agen-

daen i våre medlemsbedrifter, sier Jon Sandnes.

- Bruk av personlig verneutstyr som briller og hansker er enkle tiltak for å forhindre småskader og mer alvorlige øye- og kuttskader. Enhver ulykke er en for mye.

Trond Johannesen understreker at MEF legger stor vekt på et aktivt og godt HMS-samarbeid i medlemsbedriftene.

- Riktig verneutstyr er en del av dette, framholder MEF-direktøren.

Fem kriterier

Som byggherre har Jernbaneverket definert fem kriterier som virksomheten er tuftet på; sikkerhet, kvalitet, tid, kostnad og omdømme.

Av disse er sikkerhet og kvalitet prioriterte kriterier. For to år siden var H-verdien i utbyggingsprosjektene på 11. Nå er den nede på 5.

- Jeg er glad for denne positive utviklingen, men helt fornøyd er jeg ikke før vi er nede i 2. Det er et ambisiøst mål, men sammenlignet med liknende virksomheter blant annet i utlandet, er dette realistisk mål. En forutsetning for å lykkes er et godt samarbeid med alle aktører i prosjektene om å utvikle en felles sikkerhetskultur, sier Nikolaisen.

Nestenulykker

Siste år har uhell ført til tre øyeskader på jernbaneanleggene på grunn av manglende vernebriller under arbeidet. Mange hendelser har også ført til småskader fordi man har brukt korte bukser eller unnlatt å bruke hansker. Mest alvorlig er flere nestenulykker der anleggsmaskiner har vært i ferd med å rygge på anleggsarbeidere som har hatt på seg mørk genser eller jakke i stedet for godkjent vernetøy.

Norgeodesi AS

KOMPETANSE- OG UTSTYRSLEVERANDØREN

- som er med hele veien!

GL 412

En fallslaser m/fjernkontroll og mottaker m/mm avlesning.

15.500,-

UL 633 Nyhet!

Universal Laser - for alt: Eks.: plan, 2 faller, grøfte-, interiør-, vertikal-, lodd-laser. Inkl. fj.kontroll og mottaker m/mm avlesning.

24.500,-

Laser LL100

Helautomatisk planlaser med manuelt fall. Komplet i koffert med lasermottaker, stativ og nivellerstang.

7.950,-

Alt i en koffert!

Trimble S6 Robotic

enmanns totalstasjon m/Access, inkl. Vision teknologi og aktivt prisme m/på kjøpet!

- Vår mest solgte totalstasjon S6, oppgr. m/kamera for dokumentasjon og Vision for enda bedre Robotic funksjonalitet m.m

Entreprenørpakken R4 med masseberegning

- GPS/GLONASS mottager
- TSC2 målebok med Survey Controller
- Inkludert Vei stikking
- PC programvare for masseberegning
- Komplet med tilbehør

Pakkepris
129.000,-

Alle priser er eks. mva.

Norgeodesi AS

Hovedkontor:

Ringeriksveien 155 - 157
Postboks 91,
1313 Vøyenenga
Tlf: 67 15 37 80
Faks: 67 15 37 99

Avd.: Bergen

Liamyrene 20, 5132 Nyborg
Tlf: 55 53 87 40 Faks: 55 53 87 41

Avd.: Trondheim

Terminalen 10, 7080 Heimdal
Tlf: 72 59 92 80 Faks: 72 59 92 85

Avd.: Sandnes

Kvernelandsv. 143B, 4323 Sandnes
Tlf: 51 81 18 70 Faks: 51 81 18 78

www.norgeodesi.no

Trimble

Din grossist på Vann og Avløp

Ahlsell Norge AS har 50 avdelinger rundt i Norge
og er totalleverandør på VA

Vi har stor kompetanse innen spesialavdelinger som Havbruk, Vannkraft, Geopro, Verktøy og Elektro. Avdelingene har lang erfaring med produkter og løsninger innen sitt fagområde.

Ahlsell Norge AS, Pb. 184, 4065 Stavanger
Tlf.: 51 81 85 00. www.ahlsell.no

ahlsell
gjør det enklere å være fagmann

Travel vår for MEF

MEF har for mer enn 30. gang avviklet Anleggsdagene i januar. I år som i fjor og året før over tre dager med ulike tema på seminarene og en innholdsrik Leverandørmartn.

Over 800 deltakere er ny rekord og helt fantastisk! Med denne store samlingen av beslutningstakere fra anleggsbransjen så befester Anleggsdagene seg som bransjens viktigste møteplass. Det forplikter oss i MEF til å videreutvikle programmet og komme enda sterkere tilbake neste år.

Vinter og tidlig vår er også årsmøtetid i MEFs avdelinger. Noen årsmøter er allerede avviklet og flere står for tur utover i mars. På årsmøtene summerer avdelingene opp det arbeidet som utføres både av alle våre tillitsvalgte og ansatte på regionskontorene gjennom året.

Jeg vil gjerne benytte anledningen til å si at det er utrolig viktig for MEF som organisasjon at vi har tillitsvalgte over hele landet som gjennom sitt engasjement står på for anleggsbransjen og bedriftene. Uten organisasjonens tillitsvalgte ville ikke MEF være så sterke og innflytelsesrike som vi er i dag.

Avdelingsstyrene tar opp saker som er viktige for både enkeltbedrifter og hele fellesskapet. Mange av disse sakene blir også diskutert på avdelingsårsmøtene og MEF tar også saker opp i andre sammenhenger.

For eksempel deltok MEF nylig på en bransje- og leverandørdag arrangert av Statens vegvesen og Jernbaneverket og tok opp flere saker, blant annet: Statens vegvesens byggherrestrategi, forsøk med oppdeling av driftskontrakter i mindre kontraktsområder, konkurranseforholdene mellom norske og utenlandske entreprenører, at byggherrene bør følge opp bytte av underentreprenør og behovet for bedre kommunikasjon mellom alle aktører i prosjektene.

MEF tok også opp at det i det siste har vært en rekke alvorlig ulykker i anleggsbransjen, hvorav flere av disse har fått tragisk utfall. MEF-bedrifter er dessverre overrepresentert i denne statistikken. MEF mener dette viser at det er behov for en økt satsing på sikkerhet i bransjen. Entreprenørene har selv sagt hovedansvaret for at regelverket følges, og at arbeidet utføres på en forsvarlig måte, mens bransjeorganisasjonene kan bidra med bevisstgjøring og kompetansefremmende tiltak.

Samtidig mener vi i MEF at det kan gjøres endringer i kontraktene som fremmer fokus på sikkerhet. Vi vil derfor oppfordre Statens vegvesen til å foreta endringer i Håndbok 025 – Prosesskoden. Det er i dag slik at kostnader i forbindelse med tiltak under kapittel 14, deriblant sikrings tiltak, skal angis som rundsum. Vi mener dette er uheldig, og kan føre til at entreprenørene konkurrer på sikkerhet. I stedet for rundsum bør entreprenørene få betalt for det sikringstiltakene faktisk koster. Dette krever en nærmere beskrivelse av tiltakene fra byggherrens side. I Region Midt har dette blitt gjort, og MEF vil oppfordre til at Statens vegvesen inkluderer dette som en generell beskrivelse i håndbok 025. Dette vil være et tydelig signal om at Statens vegvesen virkelig satser på sikkerhet.

Lykke til med diskusjonene på årsmøtene!

Arnstein Repstad

GPS-SAKEN AVGJORT I HØYESTERETT

Den oppsagte arbeidstakeren krevde erstatning for arbeidsgivers brudd på personopplysningsloven. Høyesterett konkluderte med at arbeidsgivers bruk av GPS-data var i strid med personopplysningsloven. Likevel var ikke bruddet alvorlig nok til å gi den oppsagte renovatøren erstatning.

Den såkalte GPS-saken har fått sin endelige avslutning i rettssystemet ved avgjørelse i Høyesterett, avsagt 31. januar 2013. Dommen tar stilling til vanskelige og prinsipielle spørsmål vedrørende adgangen til bruk av allerede innsamlede elektroniske opplysninger til kontrollformål. Spørsmålene har ikke vært behandlet tidligere av Høyesterett, og saken er derfor av prinsipiell karakter.

Saken har tidligere vært omtalt i Anleggsmaskinen februar 2011. Timelister mot GPS-data

Saken omhandler en tidligere ansatt i firmaet Avfallsservice, som ble oppsagt fra sin stilling tilbake i 2010. Arbeidsgiver mistenkte at den ansatte i tok urettmessige pauser i løpet av arbeidsdagen, for deretter å arbeide overtid for å få arbeidet utført. På denne måten fikk han utbetalt urettmessig overtidsbetaling.

Ved å sammenlikne timelistene som renovatøren leverte med GPS-data fra bilen han kjørte, mente arbeidsgiveren å kunne dokumentere dette. Kontrollen avdekket at mistanken var korrekt og sjåføren ble sagt opp.

Sjåføren gikk til søksmål med krav om at oppsigelsen skulle kjennes ugyldig, og at han skulle tilkjennes erstatning. Tingretten kom til at oppsigelsen var gyldig, og sjåføren fikk ikke erstatning. Sjåføren anket ikke selve oppsigelsesspørsmålet videre.

Ikke grovt nok

Arbeidstakerens organisasjon, Fagforbundet, valgte likevel på

vegne av arbeidstakeren å gå videre med den delen av saken som dreide seg om innsamling og bruk av GPS-dataene. De krevde at den oppsagte mannen måtte få erstatning fordi bevismaterialet (altså GPS-dataene) var ulovlig innsamlet.

Høyesterett ga arbeidsgiveren Avfallsservice medhold i at sjåføren ikke hadde rett på erstatning. Den la vekt på at de opplysningene som var benyttet til kontrollen ikke var en grov krenkelse av personvernet og at det ikke var benyttet opplysninger av privat karakter, kun opplysninger om hvor sjåføren befant seg da søppeldunkene ble tømt.

Greit med oppsigelse

Dommen illustrerer at regelverket på dette området er komplisert. Det må foretas vanskelige juridiske vurderinger både knyttet til selve oppsigelsesspørsmålet, og om opplysningene som er innhentet overhode kan danne grunnlag for advarsler og/eller oppsigelse av arbeidsforholdet.

I denne saken ble spørsmålet om selve oppsigelsen var rettmessig eller ikke, behandlet av tingretten. Tingretten kom til at oppsigelsen var lovlig, og dette spørsmålet ble ikke anket videre av arbeidstakeren. Det neste rettslige spørsmålet er om innhenting og bruken av slike elektroniske data fra GPS-systemet innebærer brudd på personopplysningsloven. Hvis ja, blir spørsmålet deretter om dette gir arbeidstakeren rett til erstatning.

Det er altså kun de siste spørsmålene som er behandlet av Høyesterett i denne saken. Fire av fem dommere kom til at personopplysningsloven § 8 f) var brutt, men at bruddet ikke var

grovt nok til å utløse rett til erstatning for arbeidstakeren. Søk bistand

Det er viktig å merke seg at Høyesterett legger seg på en streng fortolkning av personopplysningsloven. Flertallet i Høyesterett skriver i dommen at de ikke utelukker at erstatning kan være aktuelt i tilsvarende saker der bruddet på personopplysningsloven paragraf 8 f) betraktes som grovere.

Høyesterett uttaler at det er forståelig at arbeidsgiver kan ta feil når de skal finne ut om de har adgang til å bruke allerede innsamlede opplysninger til å kontrollere arbeidstakerne. På denne bakgrunn anbefaler vi at arbeidsgiver alltid søker juridisk bistand i liknende saker der det kan være aktuelt å benytte GPS-data, oversikter over bomplasseringer eller andre elektroniske data i saker mot arbeidstakere.

Advokat

| TONE C. GULLIKSEN

Er du medlem og har spørsmål til eller trenger råd fra MEFs juridiske avdeling? Ta kontakt på telefon 22 40 29 00 eller e-post AvdJuridisk@mef.no MEFs juridiske avdeling består av ansvarlig advokat Erling M. Erstad, advokat Thomas Kollerød, advokat Gun Marit Stenersen og advokat Tone C. Gulliksen.

Melbye

Melbye Skandinavia er et ledende teknisk Skandinavisk salg- og markedsføringselskap som leverer fremtidsrettede produkter og smartere systemløsninger for infrastruktur innen energi- og fibernett.

Bransjen har lengtet etter et alternativ til betongen.

Alternativet er her..

Lang erfaring:

Melbye har lang erfaring med brønner og multikanaler i plast (HDPE). Vi har et av markedets bredeste sortimenter av brønner med lokk for kabelforlegning og kan tilby over 200 ulike modeller.

Klar til bruk – med en gang:

Multikanalene legges rett i grøften og grøften fylles igjen - i motsetning til tradisjonelle løsninger hvor betongen har lang herdetid. Multikanalene har suverene egenskaper med hensyn til belastningen de tåler.

Melbye Skandinavia Norge AS | Prost Stabellsvei 22 | Postboks 160 | NO-2021 Skedsmokorset | Tlf +47 63 87 01 50 | msf@melbye.no | www.melbye.no

GRØFT ELLER GRUNNMUR?

UANSETT HVA DU BYGGER, VIL VI VÆRE MED PÅ REISEN.

Uansett om du bygger et kronglete veistrekke på Vestlandet eller en flott grunnmur i Oppland, lønner det seg å velge leasing fra SG Equipment Finance når du skal finansiere bedriftens nye driftsmidler. Leasing er velegnet for finansiering av maskiner, utstyr og kjøretøy. Din bedrift får tilgang på moderne og effektivt utstyr uten å binde egenkapitalen,

samtidig som du oppnår raskere utgiftsføring og bedre forutsigbarhet på kostnadssiden.

Ta kontakt med et av våre 15 regionkontorer på telefon **21 63 20 00** om din bedrifts finansieringsbehov. Sjekk også våre leasingkalkulatorer på **sgfinans.no**

Økning i antall konkurser og tvangsavviklinger

Brønnøysundregistrene melder at konkurstallene hat steget for første gang på lenge. I januar steg tallet på tvangsavviklinger med 5,2 prosent sammenliknet med januar 2012.

Mens det i januar 2012 var 441 konkurser og tvangsavviklinger i hele landet, har det siden nyttår i år vært registrert 464 konkurser og tvangsavviklinger, noe som gir en økning på 5,2 prosent.

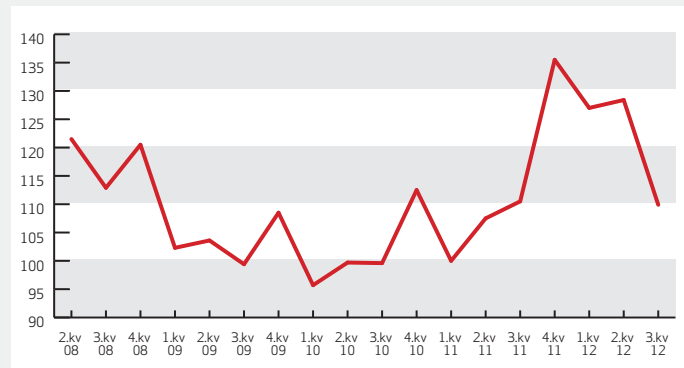
Av disse var fire konkurser i bedrifter innenfor områdene bygging av veger og jernbaner, bygging av vann- og kloakkledninger og riving og grunnarbeid.

Oppland er det fylket som har størst økning i konkurser og tvangsavviklinger, med 122,2 prosent. Hordaland opplevde en økning på 86,1 prosent, og i Sogn og Fjordane steg konkurstallene med 50,0 prosent.

Selv om det samlet sett er registrert flere konkurser, opplever flere av fylkene fortsatt at det blir færre konkurser og tvangsavviklinger. Aust-Agder hadde for eksempel en reduksjon på 41,7 prosent, Hedmark en reduksjon på 33,3 prosent, og i Sør-Trøndelag ble det registrert 31,2 prosent færre konkurser og tvangsavviklinger enn i januar i fjor.

Kilde Brønnøysundregistrene

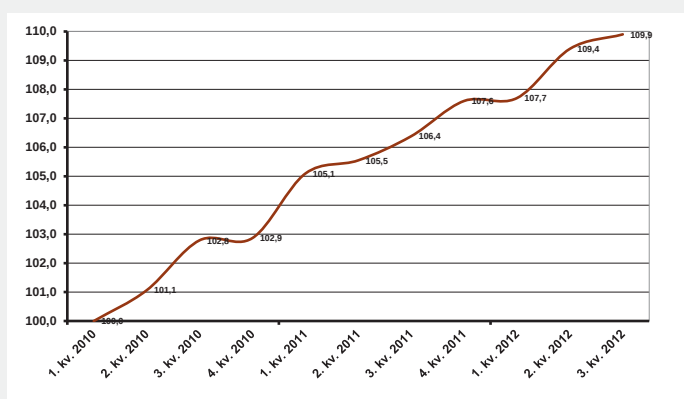
Produksjonsindeks

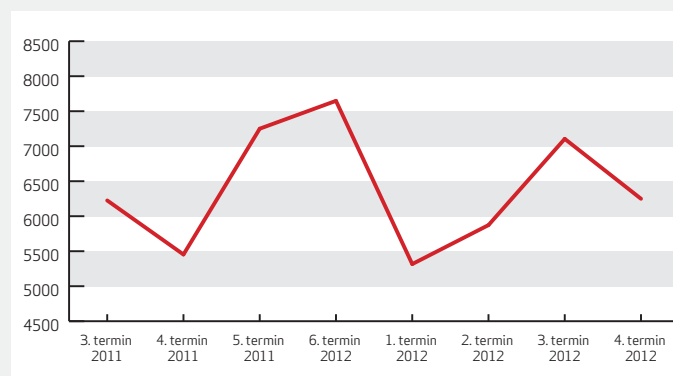
Skogsmaskinindeksen

Har du spørsmål, ta kontakt med MEF v/sjeføkonom Stein Gunnes, stein.gunnes@mef.no, tlf. 22 40 20 25. Kilde: NTNU

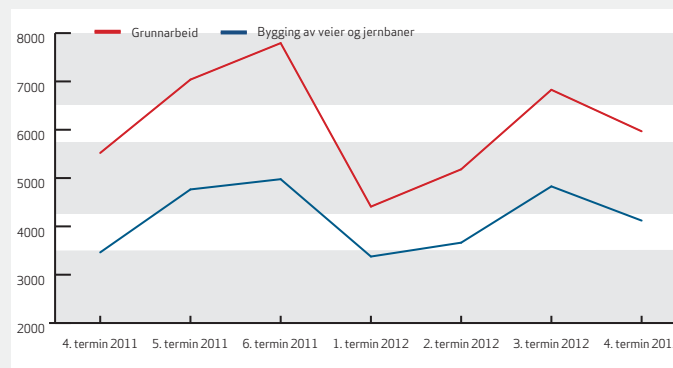
Skogsmaskinindeksen

Omsetningsstatistikk (mill. kroner), Anleggsvirksomhet

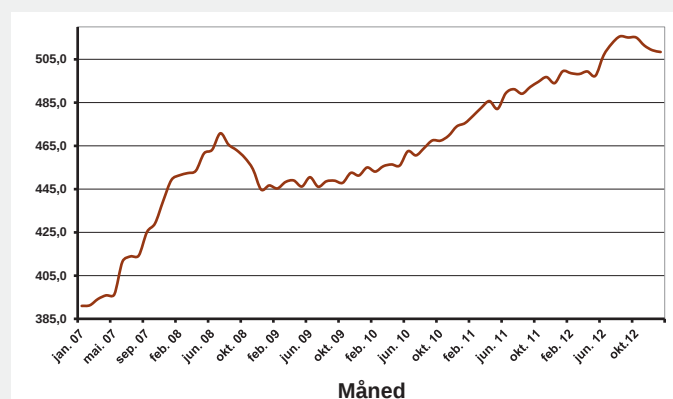
Grunnarbeid/ bygging av veger og jernbaner

Anleggsmaskinindeksen

Indeksen omfatter kostnader vedrørende avskrivning, renter, reparasjon, vedlikehold og drift inklusiv førerlønn. Kilde: NTNU

Anleggsmaskinindeksen

SPRENGNINGSUHELL OG ÅRSAKER

Ved en gjennomgang av innmeldte sprengningsskader i If, er konklusjonen at hovedtyngden av skadene skyldes sprut.

Hvis en sprengning påfører en annen person eller eiendom en skade, reguleres dette etter skadeserstatningsloven. Forsikringsselskapene dekker erstatningsansvaret for entreprenøren gjennom en utvidet ansvarsforsikring med sprengning.

Ansvarsforsikringen dekker det rettslige erstatningsansvaret entreprenøren kan komme i etter samme lov. Hovedregelen er at entreprenøren blir ansvarlig for skader dersom det er utvist uaktsomhet. Dette er også praksis ved vurderingen av om entreprenøren er erstatningsansvarlig ved vibrasjons- og rystelsesskader.

Dersom sprengningen medfører sprutskader vil entreprenøren være ansvarlig på tilnærmet objektivt grunnlag, det vil si uten vurdering av skyld. Skadepotensialet er stort, og det karakteriseres som «farlig bedrift» som regelmessig innebærer et objektivt ansvar.

Fem-metersgrensen

Utvidelse med sprengning på ansvarsforsikringen kjøpes som en løpende årsforsikring i forhold til antall kilo sprengstoff og dekker alt sprengningsarbeid bortsett fra sprengning hvor terrenget nærmere enn fem meter fra bygning etter planen skal berøres. Skal det sprenges nærmere enn fem meter, dekkes dette som tilleggsforsikring ut fra en konkret vurdering av risikoen på det enkelte oppdrag.

I forhold til totalt antall skader som blir innmeldt fra medlemmer i MEF, representerer sprengningsskader et forholdsvis lite antall. Men sett i relasjon til skadestørrelse representerer skadene et ikke ubetydelig beløp. Grunnlaget for undersøkelsen er 75 prosent av MEFs medlemmer, så den bør i stor grad være representativ for bransjen.

If har notert færre sprengningsuhell innenfor enn utenfor femmetersgrensen. Større aktsomhet også utenfor grensen bør få ned totalantallet uhell ytterligere. (Illustrasjonsfoto)

Sprengningsskader 2009-2011

If har gjennomgått innrapporterte sprengningsuhell til selskapet fra 2009 til 2011. Kun skader med utbetaling til skadelidt er tatt med. Det vil si at skader som ikke har medført utbetaling, er utelatt fra gjennomgangen.

Undersøkelsen sier heller ikke hele sannheten om de totale skadekostnadene da egenandeler og bedriftens egne kostnader kommer i tillegg til det som er utbetalt. Skadeårsaker er i hovedsak inndelt i tre kategorier; vibrasjon, sprut og andre årsaker.

Tre av fire er sprutskader

På tre år er det utbetalt ca. 20 millioner kroner til skadelidte etter sprengningsuhell. Største skade er 1,5 millioner kroner, og gjennomsnittlig skadeutbetaling er i underkant av 200.000 kroner. Hele tre firedeler av antall skader og 83 prosent av skadeutbetalingene skyldes sprut. Øvrige skader er i hovedsak vibrasjonsskader. Geografisk skiller tre fylker seg klart ut. Agder, Rogaland og Hordaland står for 40 prosent av skadene på landsbasis. Etter dette kommer Akershus og Møre og Romsdal med 11 prosent hver.

Få skader innenfor fem meter

Det har ikke lyktes å finne noe tallmessig materiale på geografisk fordeling av antall skytebasen, heller ikke om det sprenges mer i enkelte områder i landet eller ikke. Så hvorfor det er en skjevfordeling på skadeårsak og geografi, må være opp til bransjen selv å svare på. Men det er påfallende få skader i forbindelse med sprengning innenfor fem meter, noe som skulle bety at aktsomhe-

ten skjerpes betydelig når sprengningen skal foregå i nærheten av bygninger.

Derav er det da også grunn til å anta at det er litt å gå på når det gjelder aktsomhet ved sprengning utenfor fem meter.

Ansvarsfraskrivelser

Noen sprengningsentreprenører benytter ansvarsfraskrivelsesskjema ved sprengning ved risikofylte oppdrag innenfor fem meter. Hvis begge partene er profesjonelle aktører er dette i utgangspunktet greit, men hvis den andre parten er en privatperson er det langt fra greit.

Det er entreprenøren som skal kunne det profesjonelle og det hjelper lite med ansvarsfraskrivelse hvis det oppstår en skade. Den vil i så fall ha svært liten betydning. Det er under enhver omstendighet ikke anledning til å fraskrive seg ansvaret for grovt uaktsomme handlinger.

Som en oppsummering kan man fastslå at andelen av sprutskader er altfor høy. Dette står i kontrast til uttalelser fra offentlige myndigheter som sier at sprutskader ikke skal forekomme. Få skader innenfor fem-metersgrensen skulle også bety at det er mulig å redusere antall skader totalt hvis aktsomheten skjerpes.

Tekst

| ULF MICHAELSEN, SALGSSJEF IF, ALLIANSE BEDRIFT

www.infoeasy.no

Maskinentreprenørenes IT partner

Behov for å forbedre resultatet i din bedrift?

- 🔧 Få kontroll over timer og vareforbruk
- 🔧 Hurtig mobil timeføring for mann og maskin
- 🔧 Oversikt over lønnsomhet i prosjektet
- 🔧 Prosjekt- og maskinregnskap
- 🔧 Ressursstyring og utleie
- 🔧 Fastpris og tilleggsarbeid
- 🔧 Regnskap og lønn

Kontakt oss i dag for produktdemonstrasjon
Daldata Bergen AS - 55 54 71 00 - infoeasy@daldata.no

DALDATA
SMARTE LØSNINGER OG GULL VERDT

FIKK NYE E16 RETT I FANGET

Selv om veibygging ikke utgjør hovedtyngden av oppdragene hos Veflen Entreprenør AS ble det fritt fram for både det ene og det andre da byggingen av nye E16 startet rett utenfor stuedøra på Slomarka like øst for Skarnes.

Tidligere riksvei 2 fra Kløfta via Kongsvinger og videre over Magnor til Sverige ble nylig omdøpt til E16 og fikk samtidig økt status til en av landets viktigste trafikkarer mot resten av den europeiske omverdenen, i likhet med E6 over Svinesund og E18 over Ørje.

Veflen Entreprenør har i flere tiår hatt tilhold på Slomarka kloss inntil gode, gamle riksvei 2, men først i forfjor og i fjor eksploderte anleggsmaskinaktiviteten i området med oppstart av tre nye firefelts strekninger med AS Veidekke og Skanska AS som hovedentreprenører.

- Selv med vår nære beliggenhet var det ikke selvsagt at vi skulle få jobb for noen av de to hovedentreprenørene. Vi driver jo vanligvis ikke med veibygging. Store fjernvarmeanlegg og grøfteprosjekter med rørmontasje for trekking av kabler og andre bakkeinstallasjoner er det vi i Veflen tradisjonelt driver aller mest med, sier prosjektleder Kjetil Hansen.

Men som en forsmak på det som skulle komme fikk Veflen Entreprenør tidlig i prosessen tildelt et grøfte- og rørmontasjeoppdrag for Eidsiva. Et stedlig høyspent luftstrekke måtte flyttes ned i bakken der E16-parsellen var prosjektert.

På hjemmebane Halvard Veflen (t. v.) og Kjetil Hansen har hånd om store oppgaver som Veflen Entreprenør har fått tildelt langs nye E16 gjennom Slomarka.

Mer riggplass Maskinfører Bjørn Vangen i full gang med grunnarbeidene for utvidelse av Veidekkes stedlige kontor- og mannskapsrigg.

Oppdrag for begge

Så viste det seg etter hvert at to av de tre E16-strekningene inkluderte nettopp en god del grøfting og røropplegg for trekking av kabler til telefoni og datatrafikk, strøm til lysarmatur og annen viktig infrastruktur.

- Vi fikk først forespørsel fra Skanska på deres parsell lenger øst (Gulli bru-Fulu) etter at de var tildelt denne kontrakten. Parsellen nærmest Kongsvinger, Gulli-Kurudsand, har vi ikke vært involvert i, sier Hansen.

Men etter at Veidekke fikk kontrakten på parsellen mellom Gulli og Slobrua ble Veflen Entreprenør involvert, i første omgang ved at Veidekke fikk leie et areal til riggplass for bolig- og kontorrigg, og etter hvert ved at Veidekke leide inn maskiner fra Veflen.

- Slik blir det nok helt fram til alt er ferdig høsten 2014. Vi har jo hovedkvarter og ressurser konsentrert akkurat her, sier seniorkonsulent Halvard Veflen.

Ekstraarbeider

Oppdraget for Skanska ble startet opp høsten 2012, men størstedelen av oppdraget gjenstår og blir satt i gang igjen i disse dager etter en

pause gjennom de verste vintermånedene.

Veflen har altså fått tildelt viktige arbeidsoppgaver i tilknytning til veiutbyggingen enda prosjektet i utgangspunktet ikke var spesielt interessant for det mangeårige MEF-medlemmet. Og flere positive effekter har slått inn. Bygging og utleie av ekstra brakkerigg med 22 rom for Veidekke er en slik tilleggseffekt.

- En annen er utleie på timebasis til Veidekke for fire-fem av de største maskinene våre med faste førere på timebasis, sier Kjetil Hansen. Tilleggsarbeider som nå og da dukker opp tilfaller derfor gjerne det lokale firmaets egen maskininnsats fordi Veidekkes ressurser på stedet utnyttes maksimalt til oppdraget i hovedkontrakten.

Alt ferdig i 2019

Slik blir både løpende og nye E16-oppdrag rett utenfor stuedøra denne vinteren kjærkomne for Veflen Entreprenør.

- Vintersesongene byr tradisjonelt på noe lavere aktivitet hos oss. Fjernvarmeanlegg, grøftarbeider med høye krav til monteringsnøyaktighet og bruk av relativt små maskiner er ugunstig sammen med dyp tele selv om vi har flere teletinere på stallen. Oppdragene

Snart fullt kjørt Kjetil Hansen med en liten del av rørlageret som venter på montering i bakken langs nye E16 mot Kongsvinger.

Også på utleie Maskinfører Trond Jarle Stenhaugen jobber med oppgradering av en lokalvei med sin Cat 320E.

Utleid Maskinfører Anders Larsen med Veflens Komatsu 290 på utleie til Veidekke sørger for omlegging av hovedvannledningen i anleggsområdet.

Vinterdrift Nysnø over anleggsområdet gjør det vrient å skaffe visuell oversikt over omfanget av de pågående E16-anleggsarbeidene.

på E16 lokalt slår derfor positivt ut for innværende vintersesong, for eksempel med tanke på permitteringer som vi nå får færre av, sier Halvard Veflen.

Når hele E16-strekningen på 60 kilometer fra Kløfta til Kongsvinger skal stå ferdig som firefelts «smalsporet» motorvei er foreløpig ikke avklart, men byggherre Statens vegvesen har nevnt 2019 som et mål. Parsellen Kløfta-Nybakk sto ferdig i 2007 med MEF-medlem Huser Entreprenør som viktig hovedaktør, mens de to siste – Nybakk-Herbergåsen og Herbergåsen-Slomarka – er under prosjektering.

Totalkostnad for hele strekningen er beregnet til 6 milliarder 2012-kroner, basert på 16,5 meters veibredde, midtdeler og maksimalt 90 km/t i kjørehastighet.

Ifølge Veivesenet er E16 den viktigste og mest naturlige veien fra Norge over grensen til Sverige for store regioner som inkluderer Gudbrandsdalen, Valdres, Hallingdal og andre viktige områder på Østlandet.

Solør og Glåmdalen-distriktet får samtidig en fullt oppgradert kjørevei mot det sentrale østlandsområdet med Oslo og Akershus som reisemål.

Hovedvannledning

Strekningen Slomarka-Fulu som Veidekke skal overlevere i fiks ferdig stand høsten 2014 omfatter 9 kilometer firefelts vei, to planfrie kryss med over- og underkjøring, åtte nye brukonstruksjoner og et komplett system for drenering og håndtering av overvann. Det røroppdraget tar Veidekke seg av selv, men i tillegg oppgraderes og omlegges deler av kommunens hovedvannledningsanlegg, der PE-rør i ø450 mm utgjør hovedstrekket.

- Her brukes vår største utleide maskin, en Komatsu PC290 og maskinfører Anders Larsen ved stikkene, sier Kjetil Hansen.

Et stykke unna er en annen av Veflen Entreprenørs utleide beltegraver Cat 320E i sving med maskinfører Trond-Jarle Stenhaugen i hytta.

- Maskinen er satt til forsterkning og oppgradering av en lokal vei i tilknytning til nye E16.

Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Serviceavtale:

EN FORNUFTIG OG FORUTSIGBAR TOTALPAKKE

"Vi har serviceavtale med Nasta på våre maskiner. Avtalen sikrer meg som daglig leder en forutsigbar hverdag. Jeg mener det er en fornuftig måte å gjøre det på. Det koster mye penger og krever en del ressurser å kunne holde dette selv. Maskinene blir etterhvert mer og mer kompliserte og vi blir avhengig av å få hjelp av faglærte folk. Det får vi hos Nasta. Det er en trygghet å vite at dersom det skjer noe med maskinene er det bare å ringe. Det er også positivt med garantitiden på 3 år / 6000 timer som følger med ved tegning av serviceavtale. Serviceavtale er med på å forsterke totalpakken som Nasta leverer idag - og gjør min hverdag mer forutsigbar."

Steinar Bergquist,
daglig leder Bergquist Maskin og Transport AS,
Rømskog.

NASTA®

NASTA AS, Bommestadmoa 4, 3270 Larvik
P.b. 2100 Stubberød, 3255 Larvik, t: +47 33 13 26 00
f: +47 33 11 45 52, www.nasta.no

ANLEGGSMASKINEN

UTGIVELSER 2013

Nr.	Materiellfrist	Utgivelse	Tekniske data	
1	7. januar	17. januar	Bladformat:	230x310
2	7. februar	19. februar	Satsflate:	185x270
3	7. mars	19. mars	Antall spalter:	4
4	8. april	18. april	Spaltebredde:	42
5	6. mai	21. mai	Ferdiggjøring:	Stiftet
6	14. juni	26. juni	Utfallende trykk:	Ja
7/8	16. august	28. august	Papirkvalitet	
9	11. september	23. september	4 sider omslag:	200 g gloss
10	9. oktober	21. oktober	Papirkvalitet innmat:	100 g gloss
11	8. november	20. november	Raster omslag:	80
12	4. desember	17. desember	Raster innmat:	80

I tilfeller hvor materiellfristen overskrides, vil uten forvarsel, siste innrykkede annonse benyttes.

Bladet utformes i InDesign. Elektronisk levering: InDesign-, pdf- og bildefiler. Bilder skal være i cmyk og ha oppløsning på 300 dpi.

PRISER & FORMATER

Format 4 farger

2/1 side	32 000
1/1 side	18 590
1/2 side	10 790
1/3 side	8 130
1/4 side	6 290
1/8 side	3 890

Spesialplassering

2. omslag	1/1 side	21 190
3. omslag	1/1 side	21 190
Bakside	1/1 side	23 900
Midtside	2/1 side	34 290

Bilagspriser

Format	Pris	Maks. vekt
2 sider løst	25 590	10 gram
4 sider løst	28 490	20 gram
4 sider stiftet	20 090	20 gram
8 sider løst	40 190	40 gram
8 sider stiftet	31 590	40 gram

Rabatter

11 innrykk	15%
6 innrykk	10%
3 innrykk	5%

Stiftet bilag

Leveres i format 303 x 213 mm.

Løst bilag

Leveres i format 293 x 205 mm. Plastpakkes.

Annonseformater innenfor margen

1/1 side 185 x 270

1/2 side

Stående: 90 x 270 Liggende: 185 x 133

1/3 side

Stående: 60 x 270 Liggende: 185 x 90

1/4 side

Stående: 90 x 133 Liggende: 185 x 65

1/8 side

Stående: 90 x 65 Liggende: 185 x 33

Utfallende annonser (uten marg)

Før utfallende annonser må det legges til 6 mm i høyde og 6 mm i bredde.

Avbestilling

4 uker før utgivelse. Reklamasjonsretten bortfaller hvis materiellfrist ikke overholdes. Reklamasjoner, rettelser og stoppordre må gis skriftlig.

Betalingsbetingelser

Netto pr. 30 dager.

LYS Boken "Nisser og Dverge bygge i Bjerge" setter et interessant lys på et virksomhetsområde som i stor grad foregår under jorden. Bildet er fra omslaget på boken. (Foto: Lise Backer)

FJELLSPRENGERNE 50 ÅR

"Bergfolket" feirer seg selv med praktbok om NFF og anleggsbransjen.

Norsk Forening for Fjellspren-
ningsteknikk ble stiftet i 1963.
Foreningen feirer således sitt
50-årsjubileum i år. Selve jubile-
umsdagen er 20. november, men
foreningen startet jubileumsåret
med en festmiddag i februar og

utgivelsen av boken "Nisser og
Dverge bygge i Bjerge".

Foreningens arbeidsområde i dag
dekker atskillig mer enn fjell-
sprengningsteknikk. Her er det
fokus på virksomhet og teknologi

som i videste forstand dekker
bergarbeid.

Utgivelsen av boken ble markert
med en sammenkomst for presse,
forfattere og medlemmer på et
hotell i Oslo tirsdag ettermiddag.
Der ble boken "Bergfolket" for

første gang presentert.

– Boken er en dannelsesreise for
folk i vår bransje. Den dekker
tekniske elementer og historie fra
bransjen, og inneholder også ele-
menter som går inn i dagens sam-

GRAVESKUFFER? SNAKK MED KNUT! TLF. 33 43 02 46

Hammerplater Dyrknings-skuffer Pusseskuffer Graveskuffer

www.holgers.no

HOLGER'S
AS

ANDEBU NÆRINGS-PARK
3158 ANDEBU
TEL: +47 33 43 02 00
FAX: +47 33 43 02 01
POST@HOLGERS.NO

FESTBOK: "Bergfolket" markerer fjellsprenger-foreningens 50-årsjubileum. F.v. Per Bollingmo, Aslak Ravlo og Kaare Flaate har vært redaksjonskomite for boka.

ferdselsdebatt. Hensikten har vært å lage en bok som er lesverdig, ikke trettende, sier Aslak Ravlo.

Han har sammen med Per Bollingmo og Kaare Flaate utgjort redaksjonskomiteen bak boka. Den er satt sammen av artikler skrevet av en rekke fagfolk på sine felter. Og det er felter som spenner over et vidt spekter, fra NFF-historie via ting som geoteknologi, bergmekanikk og entreprenørskap til spesialiteter som dagsaktuelle tunnelboremaskiner (TBM) og bygging av forsvarsanlegg i fjell.

– Boken er for medlemmer av NFF, ca 1 000 i tallet, alle foretak i bransjen og for våre nærmeste

samarbeidspartnere. Vi er gode venner med MEF og maskinentreprenørene. Vi hadde en gang inntrykk av at de ikke likte oss noe særlig, men nå har vi gjennom mange år jobbet godt sammen. Det er ingen grunn til at vi ikke skal fortsette med det, sier Ravlo.

– Vi har ønsket å lage en lesverdig bok som også er et godt oppslagsverk, ikke minst for de yngre som kommer etter oss. Her er det bidrag fra mange forfattere med solid kunnskap fra sine områder, sier Per Bollingmo.

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

Reagerer på Hermansen-påstand

Et av kapitlene i NFFs jubileumsbok er "Entreprenører og entreprenørskap", ført i pennen av Per Aftreth. Her blir gruvemannen Robert Hermansen trukket inn i en oppstilling av personer som har bedratt sine selskaper. Det har skapt reaksjoner i bransjen. Albert Kr. Hæhre er en av dem som har reagert.

– Det å sammenligne en hedersmann som Robert Hermansen med de andre han refererte til ble feil. Robert er en mann som vi vet har levd som hen handlingens mann. Han har hatt en direkte og ujalte lederstil som jeg vet mange har sett opp til. Jeg var selv til stede da Robert fikk gullfeiselen, fullt fortjent. Forskjellen på de Robert og de andre, som du Per nevnte, er at Robert ikke lånte penger og investerte for å fremme egen rikdom. Han gjorde dette for å få til en utvikling i regionen. Robert er en mann som har trodd på noe og vært villig til å stikke frem sitt eget hode og sin egen nakke for å få dette til. Vi som har vært i denne bransjen i mange år vet veldig godt at det som var akseptert for mange år siden ikke kan forsvares i dag. Verden går videre. Men å putte Robert i den kassen var unødvendig, sier Hæhre til Byggeindustrien. For øvrig berømmer han NFFs jubileumsbok og –fest.

912D
Slik du kjenner den i dag...
912DS
Med fjærende framaksel...

facebook
Hydrema i Norge - 912 dumper

www.hydrema.com

HYDREMA

3520 JEVNAKER

SALG:
Bjørn M. Eriksen 911 99 692
Heinz Siemon 406 13 963

SERVICE, VERKSTED OG DELER: 613 14 610

922D
Med 600/60x30,5 dekk

922D
2.100
Vegvare/mot
Med 20,5x25 dekk

FORBEREDER SEG

LYTTER Assisterende vegdirektør Lars Erik Hauer snakker til en interessert forsamling.

Både Jernbaneverket og Statens Vegvesen venter i spenning på NTP. Begge forbereder seg på storinnrykk av penger, prosjekter og utenlandske entreprenører.

Statens Vegvesen og Jernbaneverket avholdt sin årvisse, felles leverandørdag Oslo den siste dagen i januar. For et publikum på i overkant av 200 ledere og nøkkelpersoner fra entreprenør- og konsulentbransjen. Her orienterte de to store byggherre-etatene innen samferdsel om utsiktene for den nærmeste framtiden.

Og de utsiktene er så lyse at er behov for solbriller. Byråkrattene innen både jernbane og

vei vandrer hvileløst omkring for tiden, i nervøs venting på at Nasjonal Transportplan skal bli lagt fram. Men alle er sikre på én ting: Det blir plenty å gjøre framover for de som bygger vei og jernbane.

Vekst

– Samferdsel er et enormt tema. Det diskuteres politisk, og det ventes på Regjeringens NTP. Nå er vi svært spente på om Regjeringen vil følge opp våre forslag, som ble lagt fram

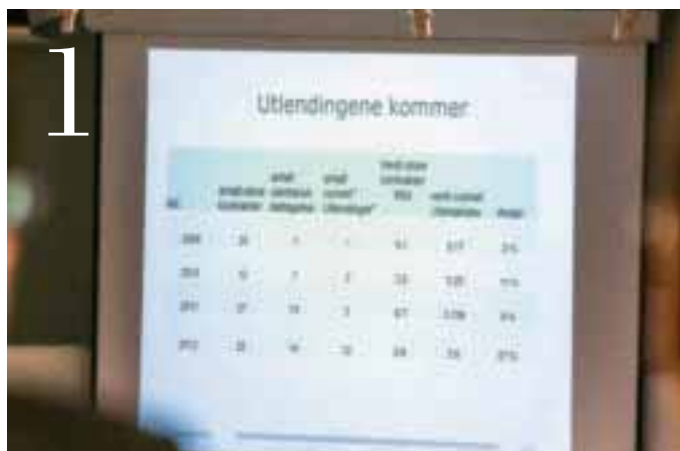
for et år siden. Vi har fått signaler om at at NTP vil komme rundt påsketider. Vi er rimelig optimistiske, men vi må vente med detaljene til NTP legges fram, sa assisterende vegdirektør Lars Erik Hauer. Han stilte som Statens Vegvesens øverste representant, etter at vegdirektør Terje Moe Gustavsen måtte melde pass for sykdom. Sammenlignet med sine norske kolleger framstår han som "sjefen for de gode tider".

I nabolandene Sverige og Danmark er det betydelig magrere tider, og lenger sør i Europa er det fullstendig tørrlagt.

– En dansk kollega ga uttrykk for å se mørkt på framtida. Det ser ok ut for 2013, men i 2014 er det ingenting. Ingen prosjekter! Det er ulike utfordringer landene imellom, sa Hauer.

I Norge er man spent på hvor mange milliarder man får til å bygge for og hvilke prosjek-

PÅ HØYT TRYKK

1 STATISTIKK Utenlandske selskaper entrer norske prosjekter og norsk statistikk.

2 TOPPLISTEN Listen over de største kontraktsverdiene i Statens Vegvesen inneholder både gamle kjenninger og utlendinger.

3 VIP Norsk anleggsbransje vil gjerne holde seg inne med disse to. Utbyggingsdirektør Harald Nikolaisen (t.h.) og assisterende vegdirektør Lars Erik Hauer.

ter som skal prioriteres. Den forskjellen utgjør sin egen utfordring.
– Det er i Norge vi ser vekst og en giv innen samferdsel. Ikke andre steder i Europa. Da er det naturlig at de som bygger i Europa retter blikket mot Norge. Det gir oss bedre konkurranse, og vi kan få mer vei for pengene. Men det gir også en utfordring for dere: Vi tilstreber naturligvis like konkurranseforhold. Men i det siste har det likevel dukket

opp eksempler på ulike vilkår. Seriositet i bransjen er også noe vi må samarbeide om. Der må vi stå sammen, erkjenne at vi har en utfordring og sette i verk tiltak. Den utenlandske interessen er stor allerede, og den kommer til å bli større, sa Lars Erik Hauer.

Utenlandske

Gjennom 2011 og 2012 har Statens Vegvesens total kontraktsvolum økt 15 prosent i verdi. Den største økningen

i verdi er på kontrakter over 250 millioner. Utenlandske selskaper tar en stadig større rolle i Statens Vegvesens kontraktsunivers, målt i både antall anbudsdeltakelser og antall tilslag.

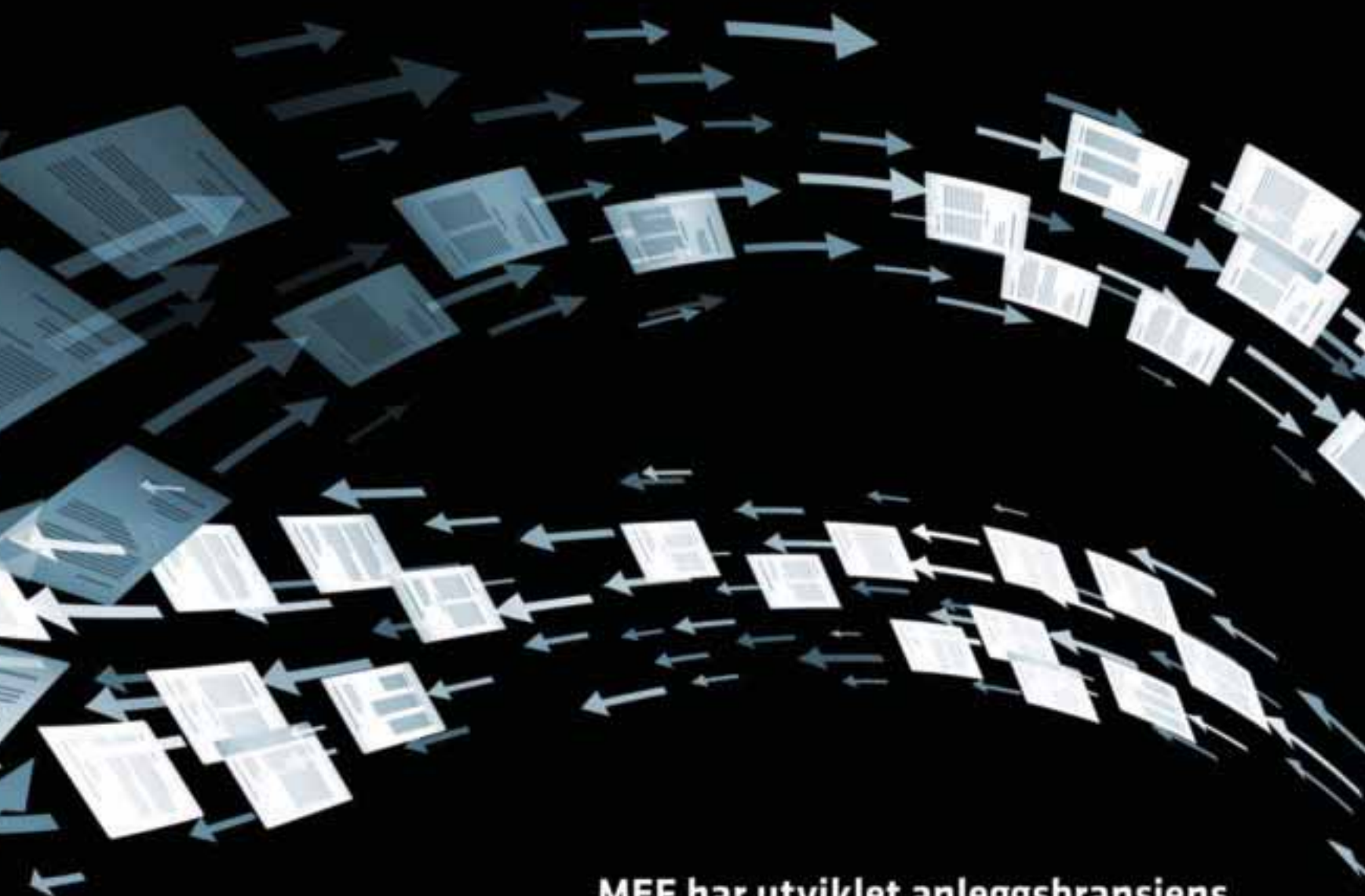
Men Hauer understreket at det er viktig for etaten å legge til rette for at også mindre og lokale entreprenører her i landet skal kunne konkurrere.
– Også de små entreprenørene skal kunne konkurrere. Ofte

blir det mange mellomledd for våre folk fra den som har kontrakten til den som faktisk utfører jobben. Vi ønsker i mange tilfeller direkte kontakt med utførende. Da må vi gå ned på kontraktsstørrelse. Svenskene har satt et tall på hvor stor andel av Trafikvårkrets kontrakter som skal være totalentrepriser. Min svenske kollega er nærmest frelst på den entreprisereformen, roper "halleluja" og prøver å omvende oss. Men vi ønsker å

MASKIN-
ENTREPRENØRENEs
FORBUND

MEFs KS/HMS-system

MEF har utviklet anleggsbransjens KS/HMS-system for våre medlemsbedrifter!

Systemet utvikles kontinuerlig i tråd med tilbakemeldinger fra våre mange brukere, og er det mest bransjetilpassede KS-systemet for anleggsbransjen. Systemet blir jevnlig revidert og oppdatert. Nå er også byggblankettene fra Standard Norge lagt inn i systemet. Henvend deg til ditt regionkontor eller hovedkontoret på tlf: 22 40 29 00 eller e-post: ksmef@mef.no for spørsmål.

JERNBANEDAME – Vi har hatt mest fokus på å bruke opp penga. Nå blir det mer fokus på effektivitet, sa jernbanedirektør Elisabeth Enger på Leverandørdagen.

tilpasse entreprisreform og kontraktsstørrelsen til det aktuelle formålet. Det er viktig å være åpen for ulike modeller i kontraktsstørrelse og entreprisreform, men også å velge riktig til slutt, sa Hauer.

Han la også vekt på at Statens Vegvesen framover ønsker å få både konsulenter og entreprenører inn i prosjekter på et tidligere stadium enn det som har vært tilfelle hittil.

Helhetlig

Om vegmannen Lars Erik Hauer ser fremtiden lyst i møte når det gjelder satsing på veg, så trenger ”kollega” og jernbanedirektør Elisabeth Enger minst like mørke solbriller.

– Kjempemuligheter! Men her ligger det også utfordringer. Uansett om NTP blir si eller så mange milliarder, så snakker vi her om en vekst. Jeg har vært med på det forsmædelige å sende penger vi ikke rakk å bruke tilbake til Stortinget, både i 2008, 2009 og 2010. Vi

fikk en økning på 45 prosent, og klarte ikke å ta unna raskt nok. Vi klarte det på fornyelse og mindre arbeidere, men ikke på de store prosjektene. Planprossesser tar alltid lengre tid enn man tenker seg, og på noen jernbanefaglige områder hadde vi ikke nok kompetanse. Spesielt på det særnorske signal-systemet. Vi sliter fremdeles med å bygge kompetanse, men vi skal ikke sende flere penger tilbake til Stortinget. Dere er vel enige med meg her, spurte Enger. Og fikk allmenn humring i salen til svar.

Jernbaneverkets utbyggingsdirektør Harald Nikolaisen fulgte opp sjefens innledning med mer konkret informasjon til de som ønsker å være leverandør til etaten. Hovedfokuset derfra ser ut til å ligge på store kontrakter, gjerne for utenlandske aktører. Det er ikke særlig gode nyheter for småentreprenører rundt om i landet. Nikolaisen ønsket også å berolige de mindre.

Større

– Vi kommer i større grad til å gå på tverrfaglige prosjekter i jernbaneteknikk, med større kontraktsstørrelser. Men det er ikke riktig at det nå blir bare milliardkontrakter på jernbane. Det vil fortsatt være mye arbeid for mindre og mellomstore aktører. Det er ikke sånn at ”one size fits all”, og at vi kan bruke samme form på alt. Det vil være store prosjekter, tilpasset internasjonale aktører. Men det vil fortsatt være mange mindre og mellomstore prosjekter, tilpasset lokale aktører. Vi ønsker å være helhetlig, men vi må drive skredersøm når vi syr sammen prosjektene, sa Nikolaisen.

Også han la vekt på at det skal effektiviseres i måten leverandører jobber på. Jernbaneverket vil også gjøre det enklere å være entreprenør for etaten.

– Vi kan effektivisere måten leverandørene jobber på. For eksempel gjennom standardisering av tekniske og konseptuelle løsninger. Vi ønsker

å senke terskelen for å jobbe på jernbane. Det er – og skal være – særkrav. Men de kan gjøres enklere og tydeligere. Her kan vi legge til rette for bedre konkurranse og mer effektiv gjennomføring, sa han.

Men det er ikke dermed sagt at det skal bli enklere å slumse for de som jobber med jernbane.

– De to viktigste prioriteringene våre er sikkerhet og kvalitet. Vi leverer anlegg som må ha en svært høy punktlighet, og der det er svært dyrt å drive vedlikehold i driftsfase. Der ligger en stor forskjell på jernbane og vei. Det er vesentlig for oss å utvikle leverandører som leverer sikkerhet og kvalitet. Bransjen etterspør, og vi ønsker selv å være, en tydelig byggherre. Dere vil få en tydeligere byggherre som stiller større krav, varsler Harald Nikolaisen.

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

SKOLEELEVER UT

BEDRER VEI I TELEMARK

Fin skoledag Vidar Hagen Olsen (17), Tom Andre Langåsdaalen (18), Mats Gjerde Tjønnheim (17) og Thor Bakken (18) koser seg på «skolen».

Takket være et samarbeid mellom Nome kommune og Lunde vidaregåande skule, får skoleelever bryne seg på reelle utfordringer. De utbedrer nå en skogsbilvei av stor betydning for mange i distriktet.

Det er mye morsommere å være med på et ordentlig veiprojekt som dette enn å flytte sand fram og tilbake på grustaket der vi ellers holder til med skolen, sier Hans Ivar Høibø (17) engasjert. Han er en av 30 vg2-elever, fordelt på to klasser på Lunde vidaregåande skule, som er med på dette unike samarbeidsprosjektet.

Populære maskiner

På en skogsbilvei like ved Ulefoss, en drøy halvtimes kjøretur vest for Skien, veksler de 30 anleggsteknikkelevne på å ruste opp veien. Hver dag er fem elever ute på jobb, mens resten er utplassert i ulike

I sikte Hans Ivar Høibø (17)

Alle fornøyde Oppsynsmannen i Nome kommune Torbjørn Risdalen, Kontaktlærer Egil Thorsen, avdelingsleder i Nome kommune Per Varøy og avdelingsleder ved skolen Gro Rantala.

Stikningsarbeid Mats Skovlund (18)

bedrifter i fylket. Når Anleggsmaskinen er på besøk en strålende vin- terdag er det dobbel bemanning, så hele 10 entusiastiske elever rulle- rer på å kjøre maskiner og utføre andre oppgaver på anlegget. Og det er spesielt én maskin det er mest rift om.

– Volvo-graveren (18-tonner, red. anm.) er det morsomste, for det er den største og kraftigste maskinen, sier Mats Skovlund (18), mens de andre elevene nikker bekreftende på hodet.

– Dessuten er det vel mest sannsynlig en maskin av den typen vi kom- mer til å kjøre når vi skal ut i jobb etter hvert.

Mye vei, lite penger

Veien som nå rustes opp av elevene har ikke tidligere blitt prioritert av kommunen, og har i praksis forfalt i en årrekke. Kombinert med manglende grøfter har det ført til en del problemer ved dårlig vær, og redningsbilder har vært et vanlig syn på strekningen. Nå blir det skik-

kelige grøfter og en langt bedre vei, takket være elevene fra Lunde. – Jeg har selv gått på skole, og vet at det kan bli litt ensformig å kun forholde seg til det faste skoleområdet og oppkonstruerte oppgaver som ikke har noen reell betydning. Her i kommunen har vi masse vei og lite penger. Denne skogsbilveien, som elevene nå utbedrer, har liten bruksverdi for kommunen. Likevel er det en viktig turvei og mange mennesker har hytter her, forteller oppsynsmannen i Nome kommune, Torbjørn Risdalen, som hadde den opprinnelige ideen til prosjektet.

Alle fornøyde

– Dette er en av veiene kommunen har nedprioritert; det er rett og slett ikke penger til å vedlikeholde den, istemmer Per Varøy, avde- lingsleder i Nome kommune.

– For kommunens del kunne veien egentlig vært stengt; den har fak- tisk stått på en nedleggingsliste siden 90-tallet. Samtidig har veien stor bruksverdi for en del mennesker. Derfor er det så fint at vi har fått til dette prosjektet; alle blir fornøyde, både oss i kommuneadministra- sjonen, mange av kommunens innbyggere og ikke minst elevene selv, som får brynet seg på virkelige oppgaver. Til og med lokale entre- prenører har vært positive til dette. Elevene tar jo ikke jobb fra dem, ettersom kommunen uansett ikke ville brukt penger på denne veien. Større, viktigere veiarbeider kan vi derimot ikke løse på denne måten; de må selvsagt ut på anbud. Det er vel kun én eneste person som har vært litt skeptisk til prosjektet, og det var en som har hytte her oppe som var redd veien skulle bli så bra at bilene ville kjøre for fort, sier han.

Kan holde på i årevis

Kontaktlærer for en av skoleklassene, Egil Thorsen, legger heller ikke

Faglig bistand Mats Gjerde Tjønnheim (17) får assistanse av faglærer Bjørn Flaatten.

Øvelseskjøring Vidar Hagen Olsen (17) manøvrerer dumperen.

skjul på sin begeistring for prosjektet, som startet opp i slutten av september i fjor og skal holde på fram til april i år – i første omgang. – Dette er en utrolig fin vei å drive opplæring på. Prosjektet innebærer jobber i alle kategorier; som graving, grøfterensk, boring, sprengning, pigging og utstikking, i tillegg til prosjekteringen av veien – for å nevne noe. Vi drifter det som et ordinært anlegg, selv om det jo fremdriftsmessig ikke går like raskt. Veistrekningen er nesten én mil lang og vi har fullført rundt 1,2 kilometer hittil. Det skal tas en ny vurdering til våren, men dersom prosjektet blir videreført, er det jobb til oss her lang tid framover – kanskje fem-seks år, forteller han.

Null frafall

Anleggslinja på Lunde vgs. ble satt i gang i 2010, da Egil Thorsen begynte der, og skal man dømme etter antallet elever, har satsingen vært en formidabel suksess.

Suksess Kontaktlærer Egil Thorsen har all grunn til å være fornøyd med prosjektet.

– Vi gikk fra 11 elever i 2011 til hele 30 elever i 2012, fordelt på to klasser. Og foreløpig har det vært null frafall, sier Thorsen.
 – Det er også generelt svært lite frafall ved Lunde, skyter Gro Rantala inn. Hun er avdelingsleder for bygg og anlegg ved skolen, som totalt har ca. 350 elever.

– Kan være stolte

– Med så mange anleggs elever får vi en mye høyere utnyttelsesgrad for hver av de fire maskinene våre, fortsetter Thorsen.
 – Elevene skal ha minimum 40 timers praksis på hver maskin, men de får jo uansett mye mer enn det her.
 Så fort de er ferdige med det påkrevde sikkerhetskurset, blir de sendt ut for å kjøre maskiner. Vi disponerer et øvingsfelt i form av et grustak, hvor elevene får øve seg på en rekke virkelighetsnære oppgaver. Likevel er det ingen tvil om at utfordringene er langt

større her på dette veiprojektet. Morsommere er det nok også. Det er i det hele tatt et perfekt sted for elevene å opparbeide seg verdifull praksis på, sier han.

– Alt arbeid utenfor skolen er jo i utgangspunktet positivt, sier Rantala.

– Dette er dessuten kun vg2-elever, og de skal alle snart ut i læra. Ved hjelp av dette prosjektet vet de mer om hva de går til. I tillegg er det noe elevene kan være stolte av senere. Det må jo være litt morsomt å tenke at «denne veien har jeg vært med å ruste opp», sier hun.

Tekst og foto

| RUNAR F. DALER

SISTE NUMMER MED GJENGEN

H

ans stilsikre penn og treffsikre kamera har gledet lesere i flere tiår. Han har tatt pulsen på anleggsbransjen i over 10 år, og det er nesten så diesellukta trenger gjennom lukten av burgeren foran meg når jeg intervjuer Svein Erik Madssveen i denne siste utgaven med ham som redaktør.

Svein Erik Madssveen har vært journalist i bladet du har i hendene deg siden 2002 og redaktør de siste fem årene. Hans genuine interesse for alt som bråker og kan måles i hestekrefter skinner tydelig gjennom både i bladet og, ikke minst, overfor oss andre i redaksjonen. Entusiastiske utbrudd som «se på det bildet her 'a! Det er nesten så det renner motorolje av det!» har vi blitt vant til å høre når det nærmer seg deadline. At han (til slutt, som vi skal se) havnet på rett hylle karrieremessig er det i hvert fall liten tvil om. Og nå er det altså slutt. Madssveen går av med AFP 1. mars i år, og magasinet han har vært med på å utvikle og forme det siste tiåret må leve videre uten hans beskyttende overblikk.

– Jeg skal bare trappe ned altså, ikke slutte helt å jobbe, nærmest forsvaret Madssveen sin egen avgjørelse om å gå over i pensjonistenes rekke.

– Det er en tøff jobb å ha ansvaret for et fagmagasin med 11 utgaver i året, ikke minst med tanke på at vi er en liten redaksjon. Jeg er ganske sliten. Ikke fysisk, men mentalt har det tatt på. Dessuten føler jeg det begynner å bli en viss distanse mellom min verden og den nye digitale verden. Jeg er ikke på Facebook, for jeg vil kun ha analoge venner! Nå driver alle og tviiter og skvatrer hele tida – jeg har ikke motivasjon eller evne til å bli med på det kjøret der, slår han fast.

– Det første jeg skal gjøre når jeg går av er å ta en brokkoperasjon som jeg har utsatt i flere år, rett og slett fordi jeg ikke har hatt tid. Deretter skal se meg om etter noe å gjøre, helst noe som innebærer

Navn | SVEIN ERIK MADSSVEEN

Alder | 62

Bosted | FROGNER, SØRUM KOMMUNE

Stilling | REDAKTØR I ANLEGGSMASKINEN

Aktuell | GÅR AV MED PENSJON

skrivning og fotografering, men som ikke krever like mye som den jobben jeg har hatt til nå. Jeg har fremdeles mye å by på, og er ikke moden for kista helt ennå. Jeg har ikke tenkt å bli sittende på prostatabenken, ler han med sin smittende latter og tar en bit av den bakte poteten foran seg, fylt til randen av tacokjøtt, rømme, mais og salsa.

– Kanskje blir det noe i denne bransjen – det er jo den jeg kan mest om.

At han kjenner anleggsbransjen er det ingen tvil om. Madssveen er nemlig utdannet maskiningeniør og har jobbet i mange år med blant annet fjellsikring og sjaktboring.

– Midt på 70-tallet begynte jeg som salgssingeniør i Elkem. De hadde masse gruvedrift i Norge på den tida, og jeg var med å levere borekroner, fjellsikringsutstyr og anleggsdekk til gruvene, forteller han. – Deretter jobbet jeg i boreavdelingen i MEF-bedriften Entreprenørservice en stund, før jeg ble anleggsleder i Fjerby Fjellsikring og reiste landet rundt og arbeidet med borerigger, kompressorer og alle mulige slags anleggsmaskiner.

Så mye har han vært i nærkontakt med anleggsmaskiner at han til slutt fikk en permanent hørselsskade.

– Hæ? sier han og ser spørrende på meg, mens han justerer høreapparatet.

– Hvor gammel var du da du fikk hørselstap, spør jeg igjen.

– Jeg var i 30-årsalderen. Det var jo først og fremst min egen skyld, men det var dessverre ikke nok fokus på verken HMS generelt eller hørselvern den gangen. Hørselen ble gradvis dårligere, og etter at jeg til slutt gikk rundt og sa «hæ» hele dagen, ble jeg sendt på hørselstest. Det viste seg at jeg hadde en rimelig stygg hørselskurve, for å si det sånn. Dermed ble jeg sykemeldt og deretter satt på attføring. Det var ikke akkurat noen god periode i livet mitt, men det kom jo noe godt ut av det, sier han.

Helt fra han gikk rundt i kortbukser og skøyt sprettert hjemme på Strømmen på 50-tallet, har Madssveen vært glad i – og flink til – å skrive, så veien fra den virkelige anleggsmaskinen til bladet Anleggsmaskinen var kortere enn man kunne tro.

– Jeg er jo opptatt av språk og har alltid likt å skrive. Da jeg var liten lagde jeg min egen interne familieavis, som jeg kalte Familieposten, og som jeg ga ut én gang i uka. Der intervjuet jeg fatter'n og mutter'n, og jeg tegna og skreiv med kulepenn om små ting som opptok meg den gang, forteller han med stor innlevelse. Så interessen var definitivt der. Hva så med talentet?

– Etter en klassesettur på Coca Cola-tapperiet i Oslo – jeg tror det var i femte klasse – hadde vi stilskrivingskonkurranse om besøket. Det endte med at jeg vant hele konkurransen og fikk en gammeldags trekkasse med colaflasker i premie, sier han. Med denne bakgrunnen var det kanskje ikke så rart at Madssveen og rådgiverne fra arbeidsformidlingen sammen kom fram til at journalistyrket kunne være noe for ham, når han ikke lenger kunne jobbe med anleggsmaskiner.

Veien til journalistutdanning gikk via distriktshøyskolen i Oppland.

– Jeg studerte samfunnspolitikk og samtidshistorie i to år på Lillehammer. Deretter kom jeg, til min store overraskelse, inn på journalisthøgskolen i Oslo. Jeg var da 40 år og den klart eldste på kullet, forteller han.

– Etter endt utdanning fikk jeg jobb i Romerikes Blad, og jeg flytta da tilbake til Strømmen. Der jobba jeg i 11 år som journalist, og dekket alt mulig av tenkelige og utenkelige saker. Mot slutten begynte de å rasjonalisere, og jeg valgte å slutte mens leken var god. I stedet begynte jeg her i Anleggsmaskinen, som skulle vise seg å være midt i blinken. Sjargongen i bransjen passer meg bra. Her kan man plumpe ut med stygge ord og være løs i snippen uten at det gjør noe. Dessuten snakker jeg jo strømlingmål, med tjukke l-er og a-ender over hele linja – altså skikkelig østkantmål.

Jeg sier mjælk og sjæl, og jeg skriver hund, men uttaler bikkje, ler han. – Mange oppfatter meg nok som en skøyer – og det er jeg jo også – men det er selvsagt også viktig å kunne være seriøs i denne jobben. Men ved å ha en løs tone, kommer man kanskje lettere inn på dem man snakker med og intervjuer.

– Etter min mening er anleggsbransjen den viktigste bransjen i Norge, fortsetter Madssveen engasjert. Det er bare skrellet igjen av den bakte poteten foran ham og han har gått løs på kaffen.

– Man kan jo ikke bygge noe som helst i dette landet uten å grave først. Skal man ha et bikkjehus, må man først grave. Før det blir fi-narkitektur og fancy fasader, så må det graves i bakken. De snakka om operaen i Oslo i 30 år og om hvordan det skulle se ut, men det var ikke mange som tenkte på «hølet» i bakken som måtte graves først. Vi skreiv om det «hølet», sier han på sitt klingende østkantmål.

– Det er rett og slett en utrolig fin bransje, og jeg kommer til å savne alle de bra folkene jeg har møtt her i løpet av disse åra. Jeg har alltid blitt godt tatt imot og jeg kan telle på en hånd de gangene jeg har fått kjeft for noe jeg har hatt på trykk. Vi spiller jo på lag med medlems-bedriftene våre, og de skal slippe å ligge oppe om natta og være nervøse når vi har intervjuet dem, sier han bestemt.

Når den avtroppende redaktøren ikke er på jobb, er han sannsynligvis å finne på et småbruk i Gudbrandsdalen, eller på en seter litt lenger opp i dalen. Hvis han ikke kjører en av sine fem biler, da.

– Jeg har mye dølablod i meg. Slekt på farssida kommer fra Gudbrandsdalen, og jeg har arva et småbruk ved Lågen, mens broren min arva ei seter. Senere kjøpte jeg en hytte like ved setra, så nå har broren min og jeg ”hytte” rett ved hverandre, forteller Madssveen.

– Vi er der oppe så ofte vi kan; det vil si stort sett hver eneste helg og alle ferier, så sant det ikke er noe annet vi må gjøre. Men ettersom dette er på vestsida av Lågen, med lite sol, så bruker vi det kun i som-

merhalvåret, fra påske til og med høstferien, forklarer han.

Når han sier «vi», er det han og kona Dina han mener.

– Jeg møtte Dina på et juleselskap hos en kamerat av meg, jeg tror det var i 1997. Hun husker jo alltid sånne ting, mens jeg må tenke på hvilken bil jeg hadde på den tida for å være sikker, flirer han og lurert på om kona kommer til å lese dette intervjuet.

Biler står altså den avtroppende redaktørens hjerte nært.

– Da jeg var ung bygde jeg med min egen Mini Cooper S. Jeg fant den på en låve på Nes på Romerike. Den var bare et skall med hjul, uten motor og seter. Opprinnelig var det en Morris Mini 850, men jeg bygde den om til den legendariske rally Monte Carlo-bilen Morris Cooper S 1275. Jeg solgte den da jeg begynte å jobbe i Elkem, noe jeg egentlig alltid har angra på, sier han før han ramser opp de bilene han har i dag.

– Jeg har en Porsche 911 S Targa, 1974-modell. Det blir jo ikke noe skikkelig hjem uten en Porsche, vet du, ler han.

– Så har jeg en gammel Golf TDI, 1998-modell, som har gått over 330.000 km. Det er en suveren bil, som går som en klokke ennå. Videre har jeg en Audi A2 1,4 TDI, en genial bil jeg bare var nødt til å ha, spøker han.

– I 1986 var jeg i England og kjøpte en MG A. Det er en 1956-modell, åpen med høyre ratt. Jeg hadde planer om å fikse og selge den, men har ikke fått tid til det. Nå har jeg i stedet planer om å plukke den helt fra hverandre og restaurere den; bygge den opp igjen og gjøre den helt strøken. Jeg får jo tid til sånt nå. Men aller først skal jeg som sagt opereres for brokk. Håper det går bedre enn sist gang jeg ble operert. Da ble jeg så ør av likegladpilla at jeg fridde til sykepleieren, sier han og ler sin smittende latter nok en gang.

Tekst og foto

| RUNAR F. DALER OG PRIVAT

STERK MASKIN, HØY KOMFORT

GOD SIKT,

A large wheel loader is shown from the side, dumping a load of dark grey gravel. The gravel is falling from the bucket and forming a large pile on the ground. In the background, there is a steep, rocky hillside, likely a quarry or construction site. The sky is overcast and grey.

Denne hjullasteren hører til i toppsegmentet. Framfor alt imponerer den med god sikt fra førerplassen, men 475 HT er også en sterk maskin med bra trekkraft. Et noe raskere aggregat ville likevel gjort seg, og tilgjengeligheten ved service kunne vært bedre.

MASKINTEST | JCB457 HT

Det er bra at JCB våger å holde fast ved muligheten det er å velge bruk av løftesylindrer på sidene. Løsningen innebærer at man slipper å ha en stor sentralt plassert hydraulikksylinder midt i synsfeltet. Hjørnestolpene på hytta er flyttet tilbake slik at sikten framover er utmerket. Og fortsatt er det relativt stille inne i hytta. Det kommer mer lyd fra ventilasjonsanlegget enn fra motoren. Bra!

Hytta

Framfor alt byr denne maskinen på utrolig bra siktforhold, til og med til sidene der glasset når helt ned til golvplanet i hytta. Og under arbeid med pallegafler er sikten ekstremt god.

Med tanke på det, er det veldig synd at man har valgt å plassere instrumentpanelet midt i mot frontruta foran rattet slik at det hindrer sikttil det mot skuffen. Og det helt unødvendig.

Instrumentpanelet kunne vært utformet smalere og blitt plassert rundt rattstammen der det ikke er til hinder. I så fall ville sikten fått full pott i karakterboka. Bortsett fra dette er displayet svært så trivelig å ha med å gjøre, lett lesbart og lett å navigere omkring på.

JCB 457 HT er utstyrt med veldig bra arbeidslys både foran og bak. Eventuelt ville jeg hatt en lampe foran mellom løftearmene for å se bedre hvor man kjører i mørket.

Knappen for endring av kjøreretning på spakstyringen er litt vrien å håndtere, den kunne godt fått en mer ergonomisk form.

Solide stigtrinn med fotskrapere og bra plasserte utvendige håndtak/rekkverk betyr sikker inn- og utstigning. Og skikkelige innvendig dørhåndtak gjør det lett å stenge døra fra førerplassen.

Hydraulikk

Trekkvillig motor og framdriftsystem innebærer at det ikke byr på noe problem å ta seg inn i materialhaugen. Jeg kunne likevel ønsket meg et litt raskere løft av aggregatet. Hvis det blir snakk om hastverk – noe det ofte er i dag – skal det gå kjapt å laste opp en bil. Manøverspaken for å kjøre lasteaggregatet er litt tungoperert. Mykere fjærer i styretrykkventilen kan løse denne floken. En hydraulisk dempingsanordning på hver side av maskinen hindrer at fremre og bakre rammer slår i hverandre ved fullt utsving begge veier.

Motor/drivverk

På testmaskinen koplet spakstyringen ut da hastigheten nådde 15 km/t. Det er veldig bra ut fra et sikkerhetsaspekt når man kjører på allmenn vei med spakstyring. Men under arbeid for eksempel på et avstengt anleggsområde, vil det nok være ønskelig å kunne bruke spakstyringen helt opp til 20 km/t. (I henhold til våre kolleger i Sverige, er ifølge den svenske importøren hastigheten for utkopling av spakstyring endret til nettopp 20 km/t etter at maskinen ble testkjørt, red. anm.)

Service/daglig vedlikehold

JCB 457 HT er ikke best i klassen på service og vedlikehold. Filtrene

kunne vært lettere tilgjengelige. Hydraulikkoljenivået kan sjekkes utenfra, men for å kontrollere kjølevæsknivået må motordekselet åpnes. En egen luke med atkomst til oljepeilepinnen er også et savn. Men det er positivt at rørstussen for dieselfylling er trygt plassert på innsiden av motordekselet.

De samme dekslene er tunge, og åpnes med håndkraft supplert av gassdempere. Om noe skulle hende med demperne finnes det ikke noe som holder dekslene. Et stag eller annen type låsing i åpen tilstand burde vært på plass. Dessuten savner jeg låsbare motordeksler. Det finnes hull for hengelås, men dette er kronglete å betjene og ikke spesielt sikkert. Oljepeilepinne og påfyllingsstuss er plassert inntil motorrommets bakre vegg. Da jeg skulle sjekke oljenivået glapp lokket, som dermed forsvant inn og ned i motorrommet. Det tok en stund å finne igjen, og sikring ved hjelp av en lenke eller et kjede vil forhindre noe tilsvarende.

Maskintester

| ROBERT NYLUND

Foto

| LARS-OLOF TANDBERG

Karakterboka

Hytte		Motor/drivverk	
Sikt	4,5	Transporthastighet	4,5
Plass	4,0		
Ergonomi	4,0	Service	
Instrumentering	4,5	Daglig vedlikehold	3,5
Hytteklima	4,5	Atkomst ved service	3,5
Hydraulikk		Totalt	4,1
Følsomhet	4,5		
Hurtighet	3,5		
Styrke	4,0		

Tekniske data

Tjenestevekt	20.500 kg
Motor	Cummins QSL9
Effekt	186 kW (250 hk) v/1.800-2.200 o/min
Max. Hastighet	42 km/t
Skuffevolum	3,3 m ³
Tipplast	14.200/12.184 kg (rett/sving)
Brytekraft	135 kN
Lydnivå hytte	70 dB(A)
Lydnivå eksternt	107 dB(A)

Standard utstyr

- 5-steps auto power-shift, lock up
- Automatisk 100 % diff.sperre foran
- ICCO – intelligent clutch cut-off
- Lastarmfjæring
- Sentralsmøring
- Klimaanlegg

Grunnpris:

Henvendelse Rosendal Maskin AS

4 Motion Volkswagen har tatt godt i. Crafter 4motion er en varebil for de som virkelig trenger fremkommelighet.

CRAFTER I SKOGEN

Volkswagen har laget en Crafter for de som trenger skikkelig fremkommelighet. Vi har testet den der den hører hjemme: I skogen.

ARLANDASTAD / STOCKHOLM: Det er en tidlig torsdag januarmorgen. Gradestokken har krøpet god ned i seg selv. Syv lett spente, norske journalister som skriver om bil for proffer tusler ut av et SAS-fly. Sammen med tre medarbeidere fra VW-importørens nyttekjøretøyavdeling blir fraktet til Car Events AB, et par kilometer fra flyplassen. Her blir vi presentert for dagens oppgave: Offroad-testing av to versjoner av Volkswagen Crafter 4x4, samt et par Amaroker. Joda, det var faktisk en arbeidsdag. Et av de utallige ofre man gjør i lesernes tjeneste.

Volkswagen Crafter er en "gammel" kjenning på proffbilmarkedet. LT-etterfølgeren kom i 2006, og finnes i et utall lengder, høyder og chassi-/skapversjoner. Nå har de laget en versjon for bilbrukere som trenger å komme seg fram også der veien takker for seg. Det er en tilpasning Volkswagen ikke har tatt lett på, og det er ingen "vanlig varebil" som har fått ekstra trekk på forhjulene vi snakker om.

Drøye formål

Her har fabrikken engasjert østerrikske Achleitner til å bygge bilene om fra bak- til firehjulsdrift. Det er et firma som lever av – og antakelig for – å bygge firehjulstrekkere for drøye formål. Nødhjelpsorganisasjoner og flere lands forsvar står på kundelisten. Noen av bilene du av og til får et glimt av i nyhetsreportasjer fra Afghanistan kommer herfra.

Vi blir tildelt to ulike Crafter-versjoner for dagen. En med kort hytte og lasteplan, og en skapbil med den korteste akselavstanden. De har verken kamuflasje eller takmontert 12,7 maskinkanon. Men de har et 4 motion permanent firehjulstrekk, sperre på begge akslinger samt i midten og reduksjonsgir (2,5:1). Diffsperrerene og reduksjonsgiret er luftstyrt. Et lett trykk på en knapp til hvert formål, så legges det ene terrenghjelpemiddelet etter det andre inn med et lite klonk, et "pssjt" og et lite kompressor-purr av og til.

MÅNEDENS BIL | VW CRAFTER 4MOTION

VINKEL Crafter offroad klatrer 46 grader og greier 43 grader sidehelning. Dette er 36 grader.

VINSJ Skap-Crafteren fikk gleden av å forsere denne bakken som første bil, med vår utsendte bak rattet. Det gikk nesten helt opp. Det var greit å få testet vinsjen også. Resten av konvoien kom seg greit opp etter at vi brøytet vei for dem.

Den lille journalistgjengen forde-
ler seg på de to Crafterne, en sin-
gelcab Amarok og en dobbelcab
Amarok rigget av Arctic Trucks.
Vi setter i marsj, og lurer litt på
om det egentlig er rimelig å kreve
lønn for denne dagen. Først er det
noen mil med landeveiskjøring,
på veier som går fra motorvei til
veldig små og svingete, snøklede
bygdeveier. Crafteren går som
toget, men uten at firehjulstreks-
systemet blir satt på den minste
prøve.

Amaroken med den barske Arctic
Trucks-ombyggingen får derimot
demonstrert at brede, piggfrie
helårsdekk er elendige på glatte
vinterveier. Virkelig elendige. I en
sving går den rett fram og ned i
grøfta. Selv med rimelig forsiktig
kjøring. Heldigvis er det ikke
langt til nærmeste firehjulstrekker.
Få minutter og noen latterkuler
senere er den på veien igjen.

Omfattende

Achleitner gjør en temmelig om-

GJØRME Testløypa besto delvis av skogsveier med dype og
gjørmebløte spor. Her hadde ikke tela fått nevneverdig tak, og det
måtte fylles i hullene med trestammer og granbar for å gjøre det
"kjørbart".

fattende ombygging av forstillin-
gen på offroadversjonen av Craf-
ter. Den opprinnelige forstillingen
erstattes med en ny foraksel med
spiral fjærer og forsterkede kom-
ponenter. Bakkeklaringen er økt
med 10 centimeter, og bilen skal
vade i 60 cm dypt vann. Bak-
keklaringen på Crafter offroad er
faktisk høyere enn på Amarok. Til
tross for økt bakkeklaring på en i
utgangspunktet høy bil skal den
klare en sidehelning på 43 grader
og 45 grader stigevinkel. Mange

av våre lesere vet at det er veldig,
veldig bratt. En del førere vil nok
ha gjort i buksa en stund før side-
helningen bikker 43 grader.

Endelig er landeveismilene unna-
gjort. Spenningen stiger etterhvert
som veien smalner og slynger seg
stadig mer. Til slutt er det ingen
vei igjen. Det vil si: En slags vei
er det nok, et sted under snøen.
Men nå er vi i offroad-land. Vi
"pssjtt-er" og "klonker" inn både
lavgir, sentersperre og bakspærre.

PICKUP Offroad-Crafteren kommer i alle karosseriversjoner opp til fem tonn, bortsett fra buss. Pick-up-varianten kan være en bra erstatning for folk som har sverget til store, amerikanske pickuper.

Enn så lenge må vi ha styring, så frontsperra får vente til vi virkelig trenger den. Følget legger i vei innover i den svenske skogen. Aller fremst kjører guiden fra Car Events. Det føles litt pussig at han skal ligge der å brøyte vei i en VW Touareg, av alle ting. Hva har en fluffy luksus-suv her å gjøre, foran det ypperste av nytte-offroadere Volkswagen har å tilby?

Men den briljerer faktisk med ypperlig fremkommelighet. Her hjelper det godt at mannen bak rattet er ytterst erfaren med terrengkjøring. Han har et lass hestekrefter til rådighet, men vet at det er ett hjelpemiddel som mer enn noe annet bidrar til fremkommelighet i terrenget: Det føreren har mellom øra. Erfaring og en fungerende forbindelse mellom hjernen og høyrefoten er helt nødvendig. Den som lar høyrefoten styre showet blir stående. Det samme gjelder den som ikke helt tør å gi på nok til å komme over kneika.

Humring

Det siste fikk Anleggsmaskinens utsendte anledning til å

demonstrere i første skikkelige bakke, til en smule humring fra kollegene som kom for å beskue opptrinnet. Der Touaregen etter litt plundring gikk opp, greide vi å kjøre skap-Crafteren så fast at vi måtte ty til den frontmonterte vinsjen. Bilen viste en virkelig imponerende evne til å komme seg opp en ubrøytet bakke. Det var bare den siste lille kneika at vi skulle hatt guts til å trykke enda litt mer på gassen, i stedet for å slippe den et lite sekund. Marginene er små ute i villmarken.

Motormessig har Volkswagen dratt til med den største motoren: 163 hk og voksne 400 Nm i dreiemoment. Kraften distribueres gjennom en seks trinns manuell girkasse. Offroad-versjonen kan leveres på alle karosseriutgaver opptil fem tonns totalvekt, unntatt minibussvarianten. Møllergruppens produktsjef Kjetil Olafsen la betydelig vekt på hvor viktig det er for potensielle kjøpere av denne bilen å velge riktig størrelse.

– Andre varebilkjøpere kan gjerne velge en størrelse større

KLØKT Firehjulstrekk, bakkeklaring og sperrer er godt å ha. Men det viktigste hjelpemiddelet er – som alltid – mellom øra på føreren.

enn egentlig nødvendig. Så har man litt å gå på. Men her er det viktig at man ikke velger en for stor bil enn formålet tilsier. Det går ut over terrengegenskapene, sier Olafsen.

Volum

Importøren ser ikke for seg at Crafter offroad kommer til å bli noen volumselger. Hvis de får solgt 20 biler i året sier de seg fornøyd med det. Flere mulige kundegrupper finnes antakelig blant Anleggsmaskinens lesere. Skogs- eller anleggsentreprenører får en servicebil som kommer seg helt fram til maskinen, og har plass til et lite verksted. Gruvedrift og enkelte kommunale tjenester nevnes som aktuelle bruksområder, sammen med åpenbare brukere som kraft-/energiskaper, Forsvaret, brannvesen og teleselskaper. Flere biler skal allerede være solgt, etter at bilen først ble lansert i høst.

Mot slutten av turen har også dagslyset takket for seg. Den lille journalistgjengen har vekslet på å kjøre Crafter skap, Crafter pick-

up og de to Amarokene. Vi har kjørt opp og ned, gjennom nokså bløte myrhol og over bergnabber. Bilene er like hele, men en og annen stolhet har nok fått seg en ripe. Crafter offroad demonstrerer en imponerende framkommelighet, og står ikke noe tilbake for Amarok. Stort sett. Proffbilbrukere som trenger enda mer fremkommelighet enn dette må nok se i retning av Unimog eller lassbærere til skogsbruk.

Arctic Trucks Amaroken som småflau ble trukket opp på veien igjen tidligere på dagen fikk sin revansj: Utpå kveldinga måtte vi over et stort, åpent jorde med generøst snødekke på. Touraregen måtte gi tapt da snø som flommet over panseret tok sikten fra sjåføren. Via radio sendte ekspedisjonslederen Arctic Truck-en i front. Her fikk de 33 tommer store hjulene gjøre det de kan best: Padle seg gjennom snøen og trække vei for resten av følget. Og dermed kom alle trygt tilbake til sivilisasjonen.

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

TOPCON
RL-H4C PLANLASER

LONG
RANGE
TECHNOLOGY

5 YEARS
TOPCON
GUARANTEE

9.900,-
eks.mva.

Helautomatisk planlaser med manuelt fall.
Leveres i koffert med oppladbart
batteri, mottaker og brakett.

- nøyaktighet 1,2mm/30m - rekkevidde 800m i diameter -
- roterer med 600 rpm - driftstid opp til 60 timer -
- vanntett konstruksjon (IP66) - +/- 5% manuelt fall -

TOPCON
RL-SV2S TOFALLSLASER

LAZER ZONE

18.900,-
eks.mva.

Helautomatisk tofallslaser fra Topcon.
Leveres i koffert med oppladbart batteri,
fjernkontroll, mottaker og brakett.

- nøyaktighet 1,2mm/30m - rekkevidde 800m i diameter -
- roterer med 300 eller 600 rpm - driftstid opp til 65 timer -
- vanntett konstruksjon (IP66) - +/- 15% fall i begge akser -

TOPCON
RL-H3D TAURUS PLANLASER

RL-H3D er en ny helautomatisk planlaser
fra Topcon og arvtakeren til vår mest
populære planlaser RL-H3C med
over 5000 solgte enheter i Norge!

Laseren leveres i koffert med mottaker,
brakett og batterier.

- nøyaktighet 2mm/20m - rekkevidde 300m i diameter -
- roterer med 600 rpm - driftstid opp til 60 timer -
- vanntett konstruksjon (IP56) - maskinkontroll kompatibel -

PASS PÅ
NYHET!
INTROPRIS

4.900,-
eks.mva.

Bestselgeren og innstegsmodellen. Mottaker, GPRS og målebok i ett. Hundrevis av norske «ikke-landmålere» har fått sitt første møte med landmåling gjennom denne modellen, sammen med et nybegynnerkurs hos Blinken.

Nå klarer de seg ikke uten!

Den er fortsatt markedets letteste, mest kompakte og brukervennlige mottaker for måling på cm-nivå. Konkurrentene prøver å fremstille den som en B-modell. Det er selvsagt ikke tilfelle – både mottakeren, som bruker både GPS og GLONASS, og måleboken, som kjører Topcons nye MAGNET Field programvare som er på norsk, gir full ytelse både når det gjelder nøyaktighet, målevillighet og bruksområder.

Stikk ut veier, gjør masseberegning, mål inn eiendomsgrenser, plasser bygninger, eller gjør prosjekteringsjobber med GRS-1.

Fleksibelt design

Selv om GRS-1 først og fremst er designet for nettverksbruk, kan den også brukes til rådataagring og etterprosessering. GRS-1 bruker Windows Mobile operativsystem og kan kjøre mange programmer, inkludert Magnet, som er Topcons eget program for stikking og innmåling, samt annen GIS-programvare.

Selv om den er liten i størrelse og vekt, inneholder den alt du trenger for å gjøre jobben raskt og effektivt. Et integrert kamera med autofokus gjør at du kan knytte bilder direkte til objektene du måler inn.

Opplæring/kurs:

Vi avholder jevnlig 1-dagers brukerkurs på GRS-1. Brukerkursene er beregnet på inntil 20 personer og arrangeres lokalt hos Blinken as og andre steder i landet.

Neste kurs: 19. mars Gardermoen

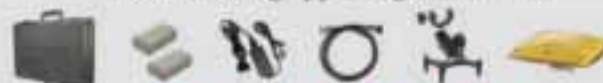
cm- nøyaktighet!

Tekniske data GRS-1

- Tofrekvent GPS + GLONASS
- 72 universelle kanaler
- Innebygd GPRS/GSM
- 806 MHz XScale prosessor
- Windows Mobile 6.1
- Innebygd kamera
- DPOS-klar <35cm
- CPOS-klar <5cm
- 7 timer batterikapasitet
- Magnet programvare
- Bluetooth og WLAN

Leveres som komplett sett med:
Magnet programvare på norsk, karbon roverstang, transportkoffert, 2 batterier, lader, antennekabel, festebrakett og to-frekvent GPS/GLONASS antenne. Ferdig oppsatt og klar til bruk.

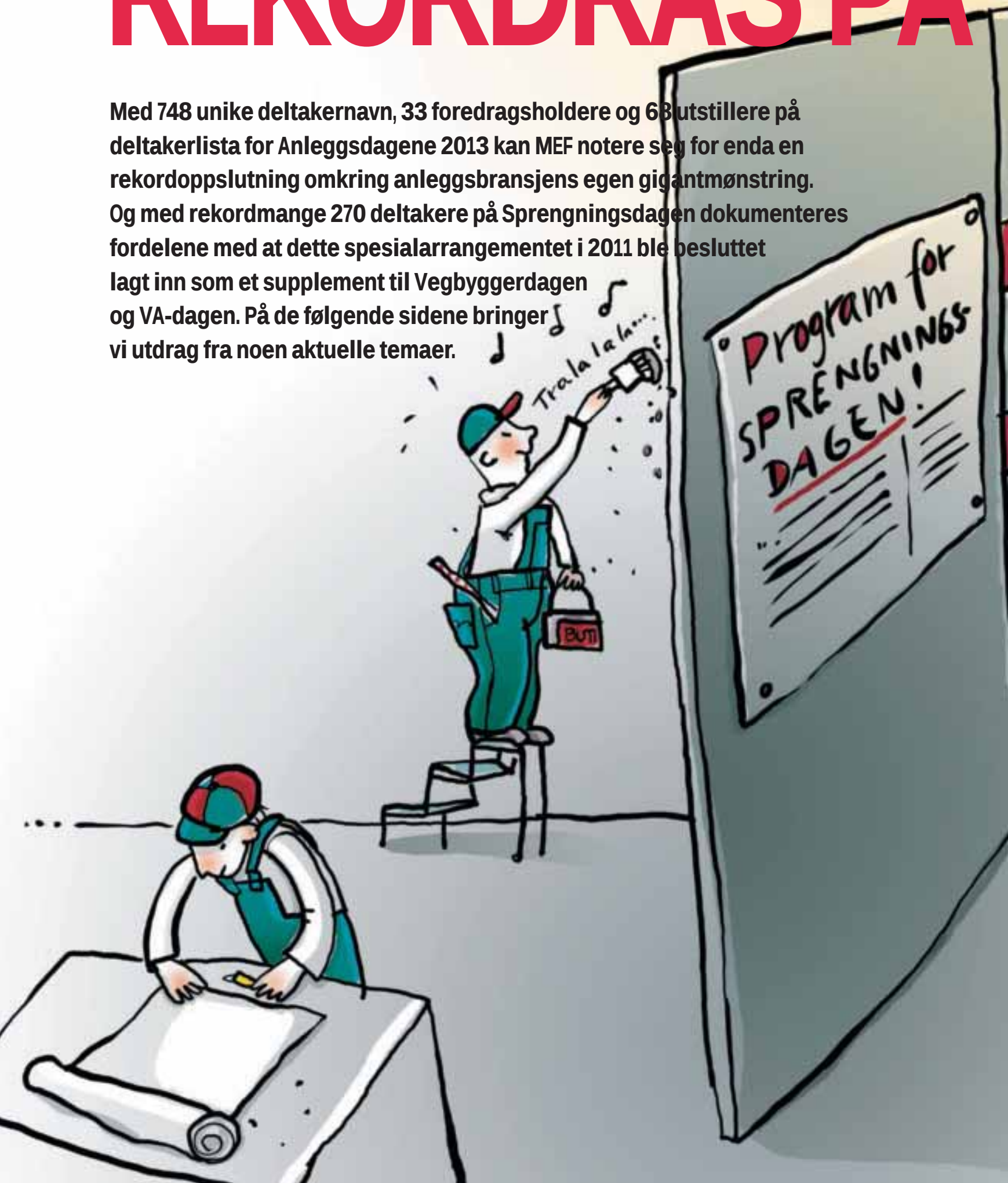

+ 1-dags kurs inkludert!

Pris er eks. mva og forutsetter tegning av Blinkens Support- og Serviceavtale.

REKORDRAS PÅ

Med 748 unike deltakernavn, 33 foredragsholdere og 68 utstillere på deltakerlista for Anleggsdagene 2013 kan MEF notere seg for enda en rekordoppslutning omkring anleggsbransjens egen gigantmønstring. Og med rekordmange 270 deltakere på Sprengningsdagen dokumenteres fordelene med at dette spesialarrangementet i 2011 ble besluttet lagt inn som et supplement til Vegbyggerdagen og VA-dagen. På de følgende sidene bringer vi utdrag fra noen aktuelle temaer.

ANLEGGSDAGENE

– KONTRAKTER INN I

Ny Nasjonal Transportplan (NTP) kommer i vår. Ingen tall er sluppet, men Regjeringen varsler endringer i kontraktsstrategier.

Arrangøren av Anleggsdagene hadde en avtale om at Samferdselsminister Marit Arnstad skulle delta med et innlegg. Men dagen før måtte statsråden melde avbud, og statssekretær Geir Pollestad kom i stedet. Det kom nok litt brått på også for byråkraten som laget presentasjonen Pollestad hadde med seg. På første slide hadde vedkommende glemt å endre tittelen på departementets representant, og Geir Pollestad var for anledningen titulert Samferdselsminister.

Utfordringer

Pollestad ble utsatt for gjentatte utfordringer om å gi en rykende fersk lekkasje fra Nasjonal Transportplan, som skal legges fram senere i vår. Her var statssekretæren lite meddelsom. I alle fall når det gjelder tall og annen konkret informasjon.

– Men jeg kan si såpass som at det er behov for mer! Transportbehovet øker. Det samme gjør vedlikeholdsetterslepet. Samtidig opp-

lever vi større påkjenninger som følge av et mer krevende klima. Det er behov for hundrevis av milliarder til vei og jernbane. Det blir mye jobb på dere, forkynte han.

Det vil komme noen endringer i kontraktsstrategien Staten som byggherre vil anvende i samferdselsprosjekter. Det “avslørte” statssekretæren på spørsmål fra paneldebattleder Aslak Bonde.
– Ja. Vi vil se drift og vedlikehold i sammenheng med investeringer. Vi vil se nybygg i sammenheng med oppgradering av eksisterende vei, sa statssekretær Pollestad.

Utenlandske

Han brukte starten av innlegget sitt til å ønske utenlandske entreprenører velkommen inn på det norske markedet, og understreket at det er og kommer til å være behov for flere krefter. Han demonstrerte

NTP

ENDRINGER – Ja, det blir endringer i kontrakter med nye NTP, bekjente statsekretær Geir Pollestad overfor møteleder Aslak Bonde.

OVEROPPFYLT Statssekretær Geir Pollestad viste mer enn gjerne fram det Regjeringen mener er en overoppfylning av Nasjonal Transportplan fra 2009.

også med tall og plansjer det den rødgrønne Regjeringen omtaler som en “overoppfylning” av den NTPen som ble lagt fram i 2009. I alle fall målt i penger brukt på planlagte og igangsatte prosjekter. Men foran den kommende NTPen legger Regjeringen en god del energi i å dempe forventningene til pengebruken.

– Forventningene foran NTP er skyhøye. I 2009 la vi på hele 45 prosent. Mange vil bli skuffet denne gang. Man kan ikke tilfredsstille alle. Men vi skal bruke penger smartere, og vi skal planlegge og bygge raskere. Investeringer er viktig, men det er også drift og vedlikehold, sa han.

De som forventer en flom OPS-finansierte prosjekter i stor skala og med hurtig fremdrift kommer antakelig til å bli skuffet.

– OPS har vært løftet høyt. Men man må vokte seg vel for å se på det

som eneste farbare vei. Det har etablert seg en målestokk der rask fremdrift er lik suksess. Fellesprosjektet E6/Dovrebanen er et eksempel på at det er mulig å oppnå suksess med tradisjonell organisering og finansiering, sa Pollestad.

– Vil fylkene få penger til å møte vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene, spurte en i salen.

– Det er ingen tvil om at det er behov for økte investeringer. Men de veiene blir drevet bedre nå enn før organisasjonsreformen, svarte statsekretæren.

NTP kommer etter påske.

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

VIL FÅ FART PÅ BYRÅKRATIET

Inntil ti år kan det ta fra konseptvalgutredning til byggestart på et veiprojekt. Vegdirektoratet og Regjeringen er enige om at den tiden skal kuttes. Helst ned til det halve.

I en forhåpentlig ikke altfor fjern framtid kan saksbehandlingsprosessen på et veiprojekt gå betydelig raskere. Det fikk vi signaler om fra flere hold på Anleggsdagene 2013. Først fra assisterende vegdirektør Lars Aksnes i Vegdirektoratet. Han beskrev hele saksbehandlingsprosessen, der det tar 8-10 år å få en sak gjennom kvema fra den første konseptvalgutredningen til finansiering vedtas i Stortinget.

Konklusjoner

– Vi håper klare konklusjoner i KVVU og KS1 skal gi sterkere føringer i videre planlegging og dialog med kommuner. Totalt tar det 8-10 år å få et prosjekt igjennom. Det koster mye penger. Da er det viktig at de riktige prosjektene prioriteres, sa Aksnes i sitt foredrag. Han ga tydelig uttrykk for at Statens Vegvesen ønsker å korte inn på denne prosessen, og at etaten ønsker en mer forutsigbar finansiering. Han understreket også at prosjekters finansiering og hvilken kontraktsstrategi som velges er to parametere som henger tett sammen. – Jeg råder entreprenører til å tro på økt aktivitet, og handle deretter. Bygg opp kompetanse og kapasitet, rådet Lars Aksnes.

Signaler

Statssekretær Geir Pollestad fra Samferdselsdepartementet fulgte opp med tydelige signaler om en innkorting av den byråkratiske prosessen vei- og baneprosjekter skal gjennom før gravemaskinene belter inn. – For å få mer vei og bane pr krone må vi ned med planleggingstiden. Helst ned mot en halvering, sa han i et innlegg på Anleggsdagene.

Men han understreker at det ikke ligger an til at Staten skal kjøre over kommunene i planprosessene, som det ble truet med da lokalpolitikere i Ås satte seg på bakbeina i forbindelse med utbygging av E18.

– Det stiller krav til både staten og lokaldemokratiet. Skal det innføres tidsfrister i planprosessen? Skal vi inn med statlige planer? I noen tilfeller kan en lokal plan være bedre enn en statlig. Men vi har også sett tilfeller der en statlig plan hadde vært bedre, sa Pollestad.

Planprosessen

1. Konseptvalgutredning (KVVU)
2. Ekstern kvalitetssikring (KS 1)
3. Regjeringsnotat
4. Kommunedelplan
5. Nasjonal Transportplan (NTP)
6. Planlegging etter Plan- og bygningsloven
7. Ekstern kvalitetssikring (KS2)
8. Forslag finansiering i Stortinget

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

PROSESS Assisterende vegdirektør Lars Aksnes redegjorde for planprosessen i veiprojekter. Han ser den gjerne kortere.

UTNEVNT Statssekretær Geir Pollestad i Samferdselsdepartementet – for anledningen “utnevnt” til minister – nærmest lovte en halvering av planprosessen.

Uslåelig på alle underlag.

Kontakt oss gjerne for ytterligere opplysninger

Wacker Neuson i Norge: tlf. 63 86 89 00

Vestfold og Telemark: Hella Maskin AS, tlf. 35 97 99 88

Hordaland og Sogn og Fjordane: Hella Service Bergen AS, tlf. 91 10 05 06

Nordland: Alfreds Maskin og Utstyr AS, tlf. 75 52 84 40

www.wackerneuson.com

**WACKER
NEUSON**

HeatWork®

Entreprenørene velger HeatWork *Mest komplett Best totaløkonomi*

HeatWork 2.2013

**Løsningen for
herding, tining og
oppvarming**

Januar 2013: Bygg, 13000 m³
Dieselforbruk: 3 liter pr time! (gj.snitt)

**Opptil 4 ganger
raskere herding
om vinteren!**

Unik væskebåren varmeteknologi

- 103kW effekt med markeds beste drivstoffutnyttelse
- 0-100°C for alle formål
- Fraktes enkelt mellom jobber (<2.000 kg)
- Automatisk generator- eller nettdrift (16A 230V)

Suveren oppvarming med HW aerotempere

- Ingen avgasser eller drivstoffsøl i bygget
- Belaster ikke byggestrøm
- Forbrenner ikke støv
- Kobles enkelt til eksisterende fyringssystemer

Optimal kvalitet på betongarbeid hele vinteren

- Snøsmelting av grunn, forskaling og armering
- Forvarming av konstruksjonsdeler
- Kontrollert herding ved innstøpte PEX rør
- Markedet mest brukte teletiner (<50cm/døgn, 200-800m²)

Mer beskrivelse, film og referanseprosjekter fra Norge, Sverige og Finland på www.heatwork.com

HW Ice Guard Systems • Teletining • Frostsikring • Byggoppvarming • Betongarbeid • Fjernvarme • Varmt vann • Vinterisolasjon • HW Aerotempere

Produsent/salg:

HeatWork®
industrial heating solutions

Telefon 76 96 58 90
www.heatwork.com

Forhandler HeatWork region sør:

NASTA Telefon 33 13 26 00. www.nasta.no
Salg- og produktansvarlig Sjur Wethal, 913 47 166

– DERE BURDE OFRE EN GRAVEMASKIN TIL JUL

Miljø-forkjemperen Rasmus Hansson ba anleggsbransjen glede seg over klimaendringene.

Når Rasmus Hansson snakker offentlig, da handler det oftest om miljøspørsmål. På Anleggsdagene snakket han til en forsamling han påpekte bør glede seg over klimaendringene.

– Klimaendringene skjer nå. Vi ser direkte konsekvenser av det her i Norge, i form av mer nedbør. Bergen har fått 4-500 mm mer nedbør pr år. Det tilsvarer 4-500 liter pr kvadratmeter, sa Hansson. Han er leder for forskningssenteret CIENS. Han er gjennom en årrekke kjent i offentligheten som leder for WWF Norge.

Ironisk

Han var nok en smule ironisk da han påpekte at klimaendringene er gode nyheter for vår bransje.

– Det er godt nytt for deres bransje. Dere burde ofre en gravemaskin til jul for å takke gudene. Dere kan bare glise, og cashe inn. De betyr nemlig mer jobb for dere, sa han i stort alvor. Men det var nok ikke særlig ironisk ment da han påpekte norske myndigheter “fortsetter å investere massivt i global oppvarming”, og at det det i praktisk handling ikke planlegges for å nå miljømålene. Verken 2020-målet i Klimaforliket eller FNs to-gradersmål innen 2050.

Han ba anleggsbransjen – som mer enn noen andre er de direkte konsekvensene av klimaendringene gjennom arbeidet – om å bruke tyngden som ligger i denne førstehånds erfaringen.

– Noen vil spørre hvorfor dere skal være en klimastemme. Men hvem andre skal gjøre om ikke dere gjør det?

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

KLIMA Rasmus Hansson ba anleggsbransjen glede seg over klimaendringene og cashe inn gevinsten de fører til av jobb.

Terex Financial Services tilbyr konkurransedyktige finansieringsvilkår - lav rente!

TA KONTAKT FOR ET GODT TILBUD!

Arne Bjarte Tveit tlf 918 86 188 - Salgssjef
 Per Magne Knarvik tlf 934 63 754
 - Hordaland Sør, Rogaland Nord
 Kåre Bjørkheim tlf 934 63 755
 - Hordaland Nord, Sogn & Fj, Møre & Roms.
 Knut Tollefsrød tlf 480 14 701
 - Østfold, Oslo/Akershus, Buskerud
 Søren Reidar Haugland tlf 900 72 772
 - Vest & Øst Agder, Rogaland Sør
 Ingar Aarøe tlf 909 87 100
 - Vestfold, Telemark
 Sindre Pedersen tlf 995 59 443 - Nord Norge

MOTORSALG
www.motorsalg.no

SKJERPER HMS-KRAV

Vegdirektoratet er rystet over utviklingen i ulykker innen entreprisedrift.

Kun et par dager før deltakerne sjekket inn på Anleggsdagene, ble bransjen rammet av nok en tragisk dødsulykke. En ung maskinfører omkom da dumperen gikk i fjorden på et anlegg på Vestlandet. Da var det ikke mer enn noen måneder siden en annen ung dumperfører omkom da maskinen havnet i elva på et vegprosjekt et annet sted i landet. Vegdirektoratet er urolig over utviklingen, og skjerper nå inn HMS-krav overfor entreprenører som jobber for Statens Vegvesen. – Jeg vier resten av mitt innlegg til noe som bør stå først på agendaen

ALVOR Lars Erik Hauer er direktør for veg og transport i Vegdirektoratet. Han er bekymret for ulykkesutviklingen på anlegg. Her sammen med sjeføkonom Stein Gunnes i MEF, som var møteleder på Vegbyggerdagen.

for oss alle: HMS. Det har vært en forferdelig utvikling i entreprisedriften, med en kraftig økning i antall ulykker. Vi har satt i gang tiltak, og skjerpet inn overfor entreprenører og underentreprenører, sa Lars Erik Hauer i sitt foredrag på Vegbyggerdagen. Han er direktør for veg og transport i Vegdirektoratet.

Vegdirektoratet har innskjerpet på flere punkter: Oppfølgingen av standard kontraktsbestemmelse (NS 8406) blir strengere, ved at byggherre kan nekte å godkjenne underentreprenør ved saklig grunn. IK-system og HMS-resultater kontrolleres og vektlegges spesielt. Statens Vegvesen vil være nøyere på oppfølging av kravet om at minimum 25 prosent av timeverkene i kontraktsarbeidet skal utføres av hovedentreprenør.

Ved dødsulykker skal leder av berørt virksomhet delta i et møte hos Vegdirektøren personlig for å orientere om hendelsen og hva som er gjort i forbindelse med den. Regionvegsjefen skal også delta på dette møtet.

– Dette er alvorlig! Det er område vi må ta mer serøst. I bunn for alt HMS-arbeid ligger holdninger og kultur. Hvis det er noe gærent med de, så må vi endre det. Vi hadde fire dødsulykker i 2012. De skjer som oftest med underentreprenører. Det vil si i MEFs medlemsforetak. Dette er noe dere vil oppdage at også byggherren setter høyt på dagsorden. Også vi som byggherre har en jobb å gjøre for å få kulturen slik den skal være. Det er først og fremst en lederutfordring til dere. De signalene dere gir videre til medarbeiderne, de blir adoptert, påpekte Lars Erik Hauer.

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

Dødsulykker i 2012

- Dumper rygget ned en stikningsarbeider i tunnel under driving. Underentreprenør på anlegg i sør, 21. juni 2012.
- Arbeidstaker ble truffet av lastelem på en tilhenger ved lossing av vals. Underentreprenør på anlegg i vest, 20. august 2012.
- Fører av gravemaskin druknet etter at maskin gled ut i et vann i forbindelse med utbedringsarbeid. Underentreprenør på drift, Midt-Norge, 18. november 2012.
- Dumper kjørte av vegen innenfor anleggsområde, og havnet i elv. Fører døde to dager etter ulykken. Underentreprenør på anlegg i vest, 21. november 2012.

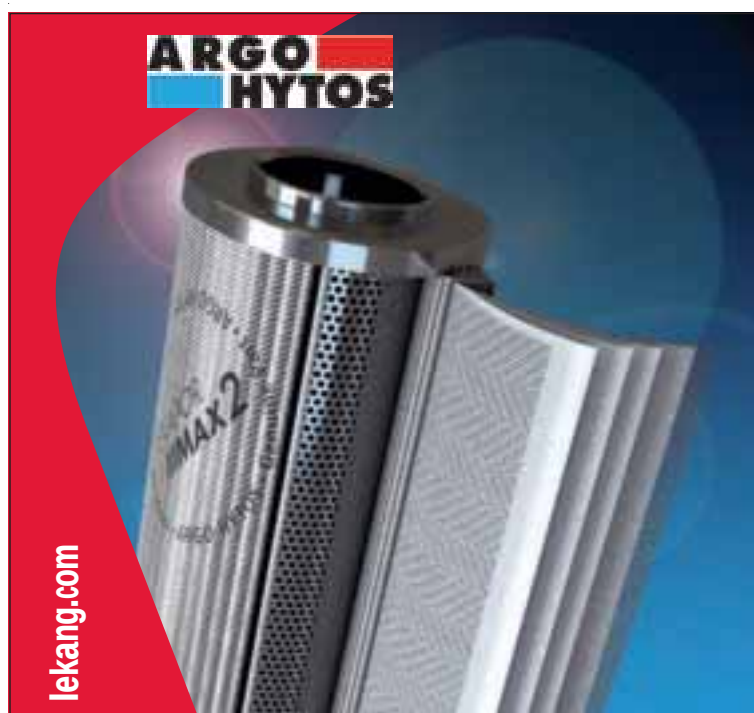
Ulykkesstatistikk

Beskrivelse	2010	2011	2012
Dødsulykke (K5)	4	5	4
Pers.skade mulig varig men (K4)	4	6	7
Pers.skade >10 fraværsdager (K3)	29	24	30
Pers.skade < 10 fraværsdager (K2)	41	55	53
Skader med fravær (K2-K5)	78	90	94
Skader uten fravær (K1)	171	161	162
Skader med/uten fravær totalt	249	251	256

(Kilde: Vegdirektoratet)

ALVOR Lars Erik Hauer er direktør for veg og transport i Vegdirektoratet. Han er bekymret for ulykkesutviklingen på anlegg.

lekang.com

Ren hydraulikkolje?

Argo-Hytos filterhus og elementer gir deg:

- Økt oljerenhet
- Mindre trykkfall
- Lengre serviceintervaller

Brukes av Caterpillar, Demag, Komatsu, Terex og Volvo.

1550 Hølen telefon 64 98 20 00 kundeservice@lekang.com
Forhandlere over hele landet!

FORNØYD MED PANEL

OPPMERKSOMHET Paneldebatten var imøtesett med en del spenning før debatten. Noen ble muligens litt skuffet av at SV var representert ved Geir Ketil Hansen i stedet for pressemagneten og tog-forkjemperen Hallgeir Langeland.

Valgkampen er i gang. Politikere møtte MEF til paneldebatt. – Mange gode signaler her, konstaterte Trond Johannesen.

Første dag av Anleggsdagene ble avsluttet med en paneldebatt. Her møtte MEFs administrerende direktør Trond Johannesen et knippe riks-representanter fra blå og rødgrønn side av politikken. Debatten "bølget" frem og tilbake, gjennom flere kjente temaer som berører vår bransje. Høyre og Frp, representert ved

henholdsvis Øyvind Halleraker (H) og Bård Hoksrud (Frp), luftet sine ønsker om å organisere utbygging og drift av samferdsel gjennom egne selskaper. Omtrent som der Avinor håndterer luftfarten. Slik vil de få til en mer helhetlig utbygging av samferdelsprosjekter, i stedet for den oppdelte, parsellvise ut-

byggingen de rødgrønne gjerne står for.

– Det er ikke nødvendigvis dumt å bygge ut parsellvis. Vi må bare ha parsellene klare. Vi vil legge vekt på forutsigbarhet i større grad enn tidligere, og vi kommer til å følge opp med pengene, sa Gorm Kjernli (Ap). Han uttrykte for øvrig mer

bekymring for jernbanen enn veiene.

Behov for forutsigbarhet for anleggsbransjen og prioritering av drift og vedlikehold ble påpekt som viktig av alle politikerne. Men det kan muligens ha mer å gjøre med publikum den dagen enn realpolitiske prioriteringer når det kommer til stykket.

Flekkefjord Produkter AS

- gir deg gode opplevelser

www.graveutstyr.no

RASK LEVERING

Våre produkter blir produsert i Norge i RAEX 450 / Slitestål - Produsent av utstyr fra 0,5 til 55 tons gravemaskiner

Flekkefjord Produkter AS - Svegeskogen 11 - 4400 Flekkefjord Tlf 38 32 70 70 post@graveutstyr.no

DEBATT

POLITIKERE MEF-direktør Trond Johannesen (lengst t.h.) møtte blå og rødgrønne politikere. Fra venstre: Øyvind Halleraker (H), Bård Hoksrud (Frp), Gorm Kjemli (Ap), Geir Ketil Hansen (SV) og Janne S. Nordås (Sp). Debatten ble ledet av Aslak Bonde.

MEFs Trond Johannesen sa seg i alle fall fornøyd med signalene fra politikerne i debatten.

– Ja, det er mye bra signaler som kommer her. Jeg registrerer at det er mye fokus på drift og vedlikehold. Man har nå en historisk mulighet til å satse. Jeg håper ikke vi blir skuffet når NTP legges fram. Det er en del gode

signaler som kommer fra Høyre og Fremskrittspartiet. Vi vet hva de rødgrønne står for. Det er bra at man vil redusere planleggingstiden. Forutsigbarhet er også viktig. Den gjør at entreprenørene kan bygge opp kapasitet. Det er viktig for oss å vite hvordan samferdselspolitikken vil se ut, både med eksisterende regime og

UENIG Veg- og jernbane selskap å lå Avinor? Eller parsellutbygging og tradisjonell organisering? Bård Hoksrud i Frp (t.v.) og Gorm Kjemli i Ap er ikke enige.

alternativer, sa Johannesen.

– Er kontraktsstrategi viktig fortsatt, spurte debattleder Aslak Bonde.

– Man snakker om alle prosjekter som finnes. Men fortsatt er det en del ledig kapasitet, med derav følgende permitteringer. Samtidig ser man at utenlandske entreprenører er på vei inn. Vi

hilser den konkurransen velkommen, så lenge den skjer på like konkurransevilkår. Vi mener det er viktig med en differensiert kontraktsstrategi som passer næringsstrukturen rundt om i landet, sa Johannesen.

Tekst og foto

| JØRN SØDERHOLM

VERA ADR TANKER FOR DIESEL

**1000,
2000,
3000 liter
tanker.**

VERA TANK

Tlf. 92 41 98 00
veratank.no
info@veratank.no

Ingen nåde Torill Tandberg fastslår at alle former for overgangsordninger er slutt og at DSB heretter ikke gir noen former for dispensasjoner på området sprengning og sprengningssertifikater.

BRÅSTOPP for DSB-DISPENSASJONER

Etter flere år med overgangsregler mellom ny og gammel ordning er det ikke lenger tillatt for bedrifter å utføre sprengningsarbeider uten å ha en bergsprengningsleder med gyldig sertifikat oppført på lista over fast ansatte.

Og nå er det helt slutt med at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gir dispensasjoner i forhold til overgang fra gammelt og nytt regelverk for sertifikatordningen.

- Vi gir ikke dispensasjoner etter 1. januar 2013, fastslår avdelingsdirektør i DSB, Torill Tandberg.

De som søkte før siste dag i desember 2012 omfattes av overgangsordningen dersom de hadde gyldig sprengningssertifikat den dagen.

- Men vi kunne ikke garantere for nytt sertifikat innen 1. januar i år for dem som søkte sent på fjoråret. Og det er ikke lenger tillatt å utføre sprengningsarbeider uten gyldig sertifikat etter de nye reglene, understreker Tandberg. Søknader etter 1. januar i år vurderes etter den nye ordningen, og dispensasjoner gis altså ikke.

- Virksomheter som utfører bergsprengning etter denne datoen skal ha en fast ansatt bergsprengningsleder. Vedkommende kan imidlertid være

deltidsansatt. Uansett, her gis heller ingen dispensasjoner, sier Torill Tandberg.

Mange i kø

Avdelingsingeniøren med DSB som arbeidsgiver siden 1996 gjentar målene på området.

- Håndtering av farlige stoffer skal skje uten uhell, og sikkerheten til tredjeperson skal ivaretas på en tilfredsstillende måte. Farlige stoffer skal ikke komme på avveie, og brukerne må sørge for å etterleve regelverket i alle ledd. DSBs oppgave er å levere et funksjonelt og hensiktsmessig regelverk, og forvalte et trygt og robust samfunn på dette området der alle tar ansvar, framholder Torill Tandberg.

Inntil 21. januar i år hadde DSB utstedt 3.593 bergsprengersertifikater og 1.552 sertifikater til bergsprengningsledere. I underkant av 900 sto fortsatt

på venteliste for enten det ene eller andre.

Også utenlandske søkere har for alvor gjort sitt inntog i norsk anleggsbransje.

- Inntil i fjor har vi hatt rundt fem søknader i året, og det fra svensker. Blant utenlandske bergsprengere har vi nå mottatt 74 søknader for 2013, der 57 er innvilget, fire har fått avslag og 13 så langt ikke avgjort, oppsummerer Tandberg om interessen fra utlandet som hun kopler direkte opp mot den eksplosive økningen av utenlandske entreprenører som det seneste året har konkurrert om – og til dels fått – blant store anleggsoppdrag i Norge.

Tungt for noen

Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) har i stor grad bidratt til at så mange har fått sine sertifikater i tide. Ifølge spesialrådgiver for sprengning og OKAB-konsulent Frode Andersen i MEF, er 72 ukelange kurs i regi av MEF kjørt for sprengningsbransjen med i alt 1.918 kursdeltakere.

- Andelen som har fått mulighet til å bli med på overgangen fra A-sertifikat til sertifikat for bergsprengningsleder og/eller bergsprenger er betydelig i vår regi, oppsummerer Frode Andersen.

Den nye ordningen for utdanning av sprengningspersonell har vært en viktig opprydning som blant annet innebærer tydeliggjøring av ansvar i forbindelse med sprengningsarbeider, sier Torill Tandberg.

- I tillegg har vi hatt gode erfaringer med utpekning av Bransjeråd for fjellsprengning (BfF). DSB har likevel opplevd at selve søkeprosessen har vært tung for en god del av dem som har satset på å tillemppe seg ny ordning og sikre sertifikat etter gjeldende regler.

- Det hele er basert på elektronisk søkning, men vi har organisert egne rekker slik at spesialutdannet og særlig godt forberedt personell hos oss har tatt seg av og hjulpet dem som har bedt om det gjennom prosessen. Men en annen utfordring for oss har vært sent ankomne politiattester. Jeg min-

ner også om at sertifikatene som nå råder grunnen for både bergsprengningsledere og bergsprengere, har fem års gyldighet.

Varsler aksjonen

Men DSB hviler ikke på laurbærene, ifølge Torill Tandberg. Nå er det de varslede tilsynsordningene som skal settes ut i livet for fullt. Hun bruker faktisk begrepet «aksjoner».

- Vi har til hensikt å føre et effektivt tilsyn. Ingen skal gå rundt på et anlegg i den tro at vi i hvert fall ikke dukker opp nettopp hos den eller den. Både store virksomheter og små enkeltvirksomheter er like utsatt for mulige aksjoner. Vi ønsker rett og slett litt uro omkring tilsynsordningen, slik at ingen kan være sikre på at vi ikke kommer. Jakten vil spesielt gå på avvik koplet opp til for eksempel arbeid knyttet til borerapporter, eventuelle manglende planer, mangelfull sikring og lagring av eksplosiver på brukersteder og ikke minst grundig kontroll av brukernes sertifikater.

Torill Tandberg viser til statistikker over antall sprengningsuhell de 12 seneste årene.

Etter 2006 med over 50 meldte sprengningsuhell, leses av tabellene at antallet var nede i 35 i 2007 før uhellene igjen gradvis økte til 48 i 2011.

- Gledelig nok har vi ikke hatt omkomne tilknyttet sprengningsuhell- eller ulykker siden 2005, og antallet skadde er redusert de seneste årene. Satt opp mot et stadig økende omfang av sprengningsarbeider ved norske anlegg, viser tallene klart og tydelig at innsatsen som gjøres med regelverk og kontroller har stor verdi, sier Torill Tandberg.

Tekst

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Foto

| JØRN SØDERHOLM

GJERDE

Holder til i Innfjorden i Rauma kommune

Størst i Norge på veirekkverk

Over 30 års erfaring

MEF-medlem

39 ansatte og en omsetning i 2010 på kr 121 millioner

www.agjerde.no

ARVID GJERDE AS 6315 INNFJORDEN
TLF: 71 22 72 22 E-POST: GJERDE@AGJERDE.NO

ProAdm 5

Markedets kraftigste kalkyleverktøy for anleggskostnader

ProAdm 5 sørger for full oversikt over mann- og maskintimer!

Ta kontakt for en demonstrasjon

Citec Ring oss på **40 00 57 65** – citec.no

Tenkehetta.no

SPRENGNINGSJOBB FOR

Utfordringer Detaljkunnskap om de nitide forberedelsene bak sprengningsarbeidene langs E6 og Dovrebanen nord for Minnesund vil kanskje få irriterte bilister i ventekø til å akseptere de minimale konsekvensene de selv må utstå.

Bedrevitende bilister som ferdes langs østsiden av Mjøsa irriterer seg grønne over korte stengningsperioder når det sprenges i forbindelse med fellesprosjektet E6-Dovrebanen. Men de vet lite – eller mest sannsynlig absolutt ingenting – om hva som ligger bak den kirurgiske presisjonen og innsatsen som fagfolkene med ansvar for disse omfattende sprengningsarbeidene legger i det daglige arbeidet.

Derfor burde også den jevne bilist vært til stede på Anleggsdagene og lyttet til det veivesenets fagansvarlig for all sprengning tilknyttet fellesprosjektet E6-Dovrebanen, Harald Fagerheim hadde å fortelle om gjennomføring og omfang av dette kanskje hittil største vei- og anleggsprosjekt på fastlandet.

E6 gjennom anleggsområdet passerer bokstavelig talt bare et steinkast unna stedene der de fleste av sprengningene er konsentrert, og det med ÅDT 12.000 biler. Også togtrafikken langs Dovrebanen går hyppig i begge retninger kloss inntil og

parallelt med E6 det meste av parsellen.

- Sikkerhet, sikkerhet, sikkerhet, fastslår Fagerheim som det aller viktigste bak alle planene som er lagt og gjennomføres til minste detalj om sprengningsarbeidene nord for Minnesund.

- Kommunikasjon og samarbeid

Fellesprosjektet omfatter 21 km firefelts vei og 17 km dobbelt jernbanespor nord for Minnesund. Til sammen sprenges 5,2 millioner m³ berg, hvorav 3,7 millioner i dagsonen. Øvrig sprengning er knyttet til tunnel-drift for både vei og jernbane.

- Mellom 20 og 25 pallrigger og ni tunnelrigger er i daglig drift. Vi har montert 110 rystelsesmålere og har hittil (per 24/1, red. anm.) avfyrt 1.300 salver siden august i fjor, oppsummerer Fagerheim.

Hver dag avfyres mellom ti og 25 salver, som igjen innebærer en produksjon av 20.000-40.000 m³ berg.

- For å få til dette er to ting helt avgjørende: God kommunikasjon og godt samarbeid. Da får vi også et vellykket resultat!

Slik er noen av de praktiske utfordringene som de sprengningsansvarlige må forholde seg

til dag etter dag, time etter time og ofte minutt for minutt:

- Fastlagte sprengningstids-punkter: Klokka 09.00-15.00 og 18.00 og 22.00 mandag-torsdag.

- * Av hensyn til stor helgetrafikk: Klokka 09.00-13.00 fredager, 08.00-18.00 lørdager.

- Dovrebanen opererer med egne såkalt hvite og grønne tider for sprengning koordinert med NSBs ruteplan gjennom anleggsområdet.

Bruker E-room

Fellesprosjektet har mange aktører i sving og benytter E-room

VIDEREKOMNE

Beskyttelse Plater med skytematter beskytter banelegemet mot sprengstein og nedfall når salvene fyres av kloss inntil Dovrebanen. Selv her forble skinnegangen uskadd.

til endrings- og avvikshåndtering, rapportering av uønskede hendelser (HMS) og annet prosjektarbeid og deling av informasjon. Samhandling for all sprengning er inntil 10.00 dagen før salver skal skytes. Innmelding av ønsket sprengning framover må skje innen klokka 14.00 hver onsdag. Det hele koordineres mellom de ulike parsellene hver torsdag klokka 12.00.

Det er forståelig nok et finurlig og sterkt fragmentert program som er i bruk for all sprengning langs Mjøsa, ifølge Harald Fagerheim.

- Utfordringene som oftest går igjen er fastsettelse av nøyaktige sprengningstidspunkter langs traseen og jernbanen sammenholdt med innmelding av hver enkelt salve, salvestør-

relser og avvikling av noe vi her kan kalle sivil trafikk langs vei og bane, samt og båttrafikken på Mjøsa.

Til siste sekund

En annen stor utfordring går på å forholde seg til intern anleggs-trafikk blant de mange aktørene i prosjektet.

- Siste innsjutt før sprengning og senest to timer før avfiring, må vi overlevere byggherren komplett informasjon som blant annet omfatter en utarbeidet Sikker jobb-analyse for akkurat denne ene aktuelle sprengningen, posteringsplan, salveplan og plan for arbeidsvarsling, signalisering og skilting. Først når dette får ok! fra byggherren er det klart for avfiring, sier Fagerheim.

Konsentrasjonen er altså på topp til siste sekund hver eneste

gang en salve fyres av.

- Det er avgjørende å ha dyktige entreprenører med på laget under slike tette arbeidsforhold, og særlig når vi opererer med pallhøyder opptil 20 meter helt inntil E6 med kontinuerlig og stor trafikk.

Smart jernbaneløsning

For tildekning og beskyttelse av salvene mot nedfall og sprut brukes mest not og vanlige skytematter. Mange glemmer at også jernbanesporet er utsatt for sprut og skader, men her har utbyggerne klekket ut en smart måte for tildekning i form av solide plater fullastet med skytematter.

- Når en salve er skutt fjernes sprengstein og annet nedfall etter salva sammen med skytematter og dekningsplater. Metoden er både rask og effektiv,

og vi har unngått store skader på skinnegangen, sier Harald Fagerheim.

Staten vegvesen har også utviklet metoder for å lokalisere og fjerne udetonert sprengstoff før oppbygningen av veilegget startes opp. Udetonert sprengstoff kan fort bli liggende igjen hvis en salve er boret med ulike hulldyp, et og annet avvik i boreretning og hvis berget har mange slepper. Merarbeidet er priset i konkurransegrunnlaget, og er et eksempel på hvor høyt byggherren har lagt lista for sikkerhet på dette anlegget.

- En god byggherre er en aktiv byggherre, og spiller samtidig på lag med entreprenørene som utfører oppdraget, sier Harald Fagerheim.

Tekst

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

GIMRE Din spesialist på hengere, traktorer og dieseltanker

www.baileytrailers.co.uk • www.protechmachinery.co.uk • www.fuelproof.co.uk

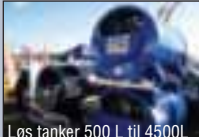
FUEL PROOF Europas største utvalg av dobbel bunnede dieseltanker. Fra Europas ledende produsent av frittstående diesel og aviation tanker.

Fuel Proof Highway 10000L

Bailey maskinhengere

Generator tank 1000L til 3000L kan stables

Frittstående tank fra 500L til 60 000L

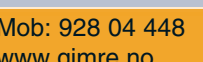
Løs tanker 500 L til 4500L

ProTech pelehammer

Bailey dumperhengere

Stort utvalg av traktorer

Arvid Gimre AS Tlf: 51 65 44 86 - Mob: 928 04 448
arvid@gimre.no - www.gimre.no

KOMATSU | Forestry Quality™

AT02937

Komatsu Forest AS er eid av Komatsu-konsernet og Felleskjøpet Agri. Selskapet er en importør av Komatsu skogsmaskiner til Norge og er en av de ledende leverandørene innen skogsmaskiner. Selskapet er lokalisert med nytt verksted og kontor i Stange. Komatsu Forest AS tilbyr nye og brukte maskiner, deler, service og rådgivning til det Norske markedet. Komatsu Forest AS omsatte i 2012 for 160 millioner og solgte totalt over 120 maskiner.

Vi ønsker å utvide vårt servicetilbud og søker etter

Mekaniker / Servicetekniker plassert i syd Norge

Kvalifikasjoner:

Mekaniker / tekniker med erfaring fra bransjen eller tilsvarende bransje. Ønskelig med datakunnskaper.

Arbeidsoppgaver:

Service og vedlikehold av skogsmaskiner ute i felt store deler av syd Norge. Utvikling av nye og gamle kunderelasjoner.

Ønskede egenskaper:

Evne til å jobbe systematisk og selvstendig. Gode samarbeidsegenskaper og ordenssans.

Vi tilbyr:

Gode betingelser for rett person. Opplæring. Muligheter for faglig utvikling i et positivt og markedsorientert miljø med gode, ordnede arbeidsforhold. Servicebil. Gode forsikringsordninger.

Nærmere opplysninger om stillingen ved henvendelse til:

Daglig leder Tore Aaslund tlf: 901 78 800, mob: +47 992 45 113, e-mail: tore.aaslund@komatsuforest.com

Søknad med CV sendes innen 15.03.2013 til:

Komatsu Forest AS, Uthusvegen 18, 2335 Stange eller på e-mail.

www.komatsuforest.no

Komatsu Forest AS

Flowtite GRP-rør: Et lett valg

Å legge rør kan være utfordrende, enten det er et stort eller lite prosjekt, krever store eller små dimensjoner, har høyt eller lavt trykk. Unike produkttegenskaper og fleksible løsninger er noe av det som følger med Flowtite GRP-rør. Vi mener det er et lett valg.

APS Norway AS • Postboks 2059 • 3202 Sandefjord • Telefon: 99 11 35 00 • info-no@aps-sales.com • www.aps-sales.no
Et selskap i **AMIAANTIT** Group

KLART FOR ÅRETS CAT-KONVOI

På ett brett Pon Cat har med seg flere partnere på årets Cat Convoy, inndelt i to reiseruter med ulik avgang. (Foto: Pon Cat)

Cat Convoy er igjen klar for Norges svingete veier med tung last fra sør til vest og fra midt til nord. Kortesen består av både Cat anleggsmaskiner, kjøretøyer fra MAN og flere partnere, meddeler Pon Equipment.

Ruta for årets konvoi er mer omfattende enn noensinne, opplyser Cat-importøren i en pressemelding. Det gjelder både antall maskiner, antall stoppesteder og antall deltakere fra Pon og partnere.

- Ny partner denne gangen er MAN Last og buss med sine lastebiler. Samarbeidet mellom Pon og MAN faller seg helt naturlig. Pon er MAN-forhandler i Nederland og merket er synonymt med heavy duty kvalitetsbiler i anleggsbransjen, sier markedssjef i Pon Equipment, Espen Paulseth.

Størst til nå

Cat Convoy 2013 er delt i to parallelle ruter. Vest-varianten starter 19. mars, og går via 19 stoppesteder fra sør i Rogaland, via Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, før den ender opp i Sør-Trøndelag. «Convoy nord» starter på Røros 25. april. Derfra går den gjennom trøndelagsfylkene og Nordland, før den til slutt ender opp i Troms, nærmere bestemt Tromsø, rett i forkant av Nord-Norsk bygge- og anleggsmesse (NBBA).

Mange partnere med

Sitech som er Trimble-forhandler og Caterpillars partner i utviklingen av

integreerte maskinsytingsløsninger, blir også med på lasset. Sitech er et Pon-selskap, og har etablert en sterk organisasjon siden oppstarten i 2011, ifølge en pressemelding om konvoien.

- Trimble-produktene er tilpasset anleggsbransjens røffe bruk og krav til hurtighet og nøyaktighet, meddeler Espen Paulseth.

Også utleie og finans

Pons eget utleieselskap Pon Rental Norway er en av Norges største aktører innen utleie av anleggsmaskiner, og Pon Rentals utleieflåte er til en hver tid under fornyelse, framholder Espen Paulseth videre.

- Maskinene i flåten selges ut som 12 til 36 måneders gamle bruktmaskiner, med den mest unike garantiordningen på brukte maskiner – Caterpillar Certified Used.

Også Caterpillars finansieringsselskap Cat Finance blir med på turen, representert i Norge gjennom utvalgte finansfolk fra Nordea.

Redigert tekst

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

NYTT OG NYTTIG PÅ LEVERANDØRMART'N

Nyhet Thor Arild Haga med helt ny JCB 8018 CTS minigraver.

Med hele 68 maskin,- utstyrs- og tjenesteleverandører på plass både utenfor og innenfor området for Leverandørmart'n kunne arrangørene notere seg for ytterligere en rekordoppslutning om Anleggsdagene 2013.

Mange kjente fjes fra tidligere år var selvsagt på plass, men også et og annet nytt ansikt kunne observeres da utstillingsvandringene sto på programmet. Og jammen var det ikke en og annen nyhet å finne også, blant utstillerne.

Thor Arild Haga hos Rosendal Maskin hadde til og med tatt med seg et eksemplar av en helt ny minigravemaskinmodell fra JCB.

- 8018 CTS er akkurat på plass i ny versjon, tilpasset regelverket som sier at det ikke er behov for maskinførerbevis for maskiner med motoreffekt under 20 hk. 1,8-tonneren har derfor fått et helt nytt bomdesign der løftesynderen er plassert på baksiden og dermed beskyttet og utenfor rekkevidde for mulige skader hvis føreren er uten erfaring fra maskinkjøring, sier Thor Arild Haga.

Fordi maskinstørrelsen ikke stiller krav til førerbevis er den ettertraktet som utleiemaskin blant privatpersoner. Dermed er risikoen for feilbruk og skader tilsvarende stor.

Nøyaktighet Joh Einar Solhaug med norgespremiere på Spectra DR400 bakkeavstandsmåler som gjør laserstangen overflødig.

Veiskrape-nytt Kjell Lintho (t. v.) og Heiko Rohnstein fra HBM-Nobas hadde en ny HBM veiskrape-variant på utstillerpalletten.

Ett Liebherr-rike Håkan Nyhaugen presenterte nyetablerte Liebherr-Norge som eneimportør av Liebherr's utvalg av rene anleggsmaskiner.

ERANDØRMA
ART NØRMA
VERANDØRMA

Også innfesting av bommen er blitt kraftigere, sier Haga som samtidig passer på å varsle om et rush av nye JCB-maskiner denne våren.

- De nye JCB-beltegraverne med egenutviklede Steg IIIB-motorer uten bruk av verken partikkelfilter eller AdBlue, er klare. Motorene krever ikke større plass til ekstra remedier, og maskinene beholder derfor det slanke designet og tilhørende god sikt rundt om uten å være avhengig av ryggekameraer og slike ting, sier Haga. Foreløpig er motorene på plass i maskinserien JS115-JS190.

Også nye hjullastere med bedre støydemping og kraftigere girkasser med lock-up skal være på vei inn, ifølge Thor Arild Haga. Helt nye JCB 457 HT er allerede kommet til Rosendals Maskins anlegg i Askim (se for øvrig maskintest annet sted i bladet).

Stangløs høydemåler

Heller ikke Joh Einar Solhaug i Norgeodesi lot sjansen gå fra seg til å introdusere nyheter. Spectra digital stang (DigiRod) DR400 er en håndholdt lasermottaker som måler avstanden ned til bakken automatisk.

- Denne nyheten er en planlagt oppfølger av fjorårsdebutanten Spectra UL 633; henholdsvis 2-fallslaser, grøftelaser, byggelaser, planlaser og mer til. DR400 måler avstanden til bakken automatisk i form av høyder i pluss/minus 2 mm nøyaktighet direkte på displayet uansett stedlige forhold, slik at laserstang med tilbehør heretter er overflødig, sier Solhaug.

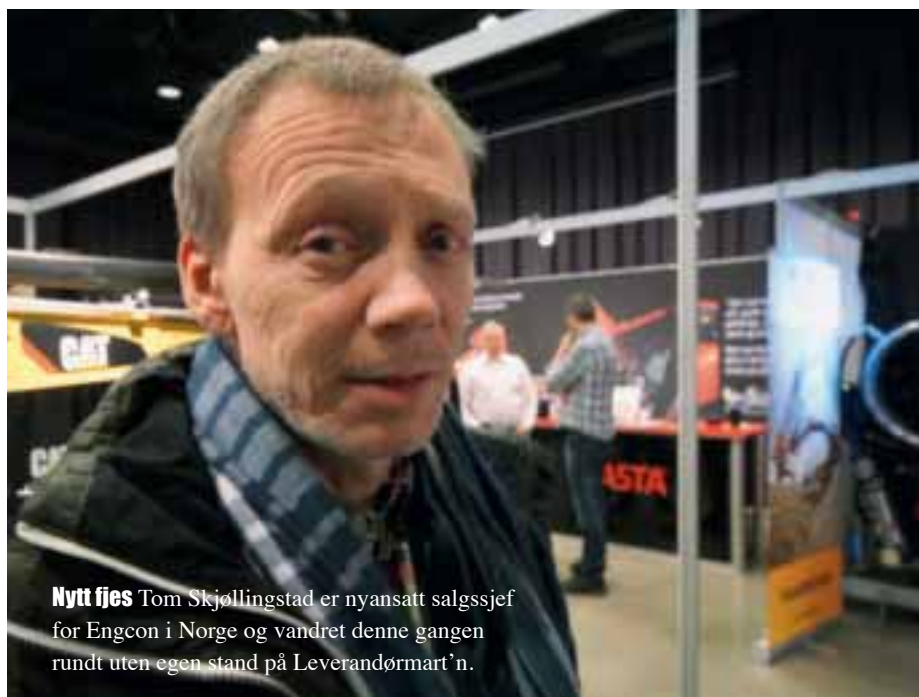
Også Trimble TX5 laserskanner fikk norgesdebut på Anleggsdagene.

- Her snakker vi om en 3D laserskanner som er gjort utrolig kompakt og

ERANDØRMA

Sammentreff Tore Sagstuen (i midten) minnes gamle dager sammen med Hesselberg Maskins Tore Volden (t. v.) og Knut Ove Bremseth.

Nytt fjes Tom Skjøllingstad er nyansatt salgssjef for Engcon i Norge og vandret denne gangen rundt uten egen stand på Leverandørmart'n.

Trykkøkning Jan Heskestad i IRM Norge varsler konkurrenter om tøff sparring fra Doosans helt nye transportable høytrykks-kompressor for brønnboring.

brukervennlig, ja faktisk like enkel i bruk som et vanlig digitalkamera. Nyheten har blant annet stort synsfelt, leverer opptil 976.000 punkter i sekundet, har 120 meters rekkevidde og «on board controller», ifølge Joh Einar Solhaug.

- Vi feirer 30 år i 2013, og er gått inn i jubileumsmodus med stor aktivitet.

Liebherr på egne ben

Håkan Nyhaugen debuterte på Anleggsdagene med en annen betydelig bransjenyhet. Som daglig leder av nyetablerte Liebherr-Norge er importen av de tyske anleggsmaskinene samlet på ett og samme sted.

- Liebherr-maskiner er inntil nylig blitt fritt importert til Norge. Nå

tas anleggsmaskinene, det vil si gravemaskiner, hjullastere, dumpere, bulldosere og veiskraper til landet via oss, og vi har som mål å bli en mye mer merkbar aktør i anleggsmarkedet, sier Nyhaugen som tidligere jobbet for Atlas Copco. Liebherr har store markedsandeler i sentraleuropeiske land, men i Norge har merket langt dårligere fotfeste, mye på grunn av uorganisert import og oppfølging. Håkan Nyhaugen påpeker argumenter som taler for de tyske maskinene, som hydrostatisk drift av bulldosere hjullastere.

- Det innebærer blant annet lavere dekkslitasje, mindre drivstofforbruk og lavere bremseslitasje for hjullasternes del.

Anleggsmaskiner utgjør bare en liten del av Liebherrs samlede portefølje som blant mye annet også har både hydraulikksylinder-

Maskintilpasset Stina Lintho Lippestad og Odd Ivar Pettersen på felles stand med presentasjon av Asak Miljøsteins nye maskintilpassede P-stein for profesjonell belegning av parkeringsarealer.

Spesialrigg Robert Osvaldsen i Geosynthia fortalte om datterselskapet GeoNors nye radiostyrte Stonego borerigg.

teknologi og kjøleteknologi som viktige og sterke ben i markedene.

Ny Engcon-sjef

Engcon var uten egen stand på Leverandørmart'n, men spilte rollen som en slags «frittgående hane» der selskapets nye salgssjef Tom Skjøllingstad ble presentert for kolleger og samarbeidspartnere av Mählers mangeårige salgsansvarlig Thomas Børke, som er på vei ut av Mählers salgsapparat i Norge. Mähler skal heretter angivelig håndteres mer konsentrert fra Sverige.

SG Finans-ansatte Tore Sagstuen var innom på snarvisitt hos Hesselberg Maskin, der han tidligere har jobbet i fem år før han blant annet forsvant inn i Volvos rekke over en 15-års periode. Arbeidsdagene hos SG Finans innebærer mer enn nok av gjøremål når nå en stor andel av entreprenørene velger leasing som finansieringsmodell ved nyanskaffelser av anleggsmaskiner. Om Tore Sagstuen fikk ordnet opp i diverse ved hjelp av Hesselbergs Maskins Tore Volden og Knut Ove Bremseth

fra Trondheim-avdelingen er fortsatt en eventuell hemmelighet. Humøret var det under snarvisitten i alle fall ikke noe å utsette på.

Ny HBM veiskrape

Lintho Maskin er godt i gang med å feste grep i Norge med HBM-No-bas veiskrapere. Sammen med salgssjef Heiko Rohnstein hos den tyske produsenten presenterte daglig leder Kjell Lintho den nyeste HBM BG70 A-4-varianten (4x4) for deltakere på Anleggsdagene, men foreløpig bare i form av brosjyremateriell. BG70 veier 6,5 tonn og motoren yter 75 hk. HBM-skrapene har flere finurlige finesser, og kan lkeveres med ekstraustyr som frontskjær, bakmontert ripper, flere skjærbredder og automatisk nivellering i to henholdsvis tre plan via gps- Så langt er to maskiner av typen BG130 T-4 (6x4) levert til henholdsvis Eidskog kommune og Løype Anleggsdrift i Gausdal.

IRM Norge var også på plass med en nyhet i form av plansjer og muntlig informasjon om Doosans (tidligere Ingersoll Rand) nye transportable høytrykkskompressor XHP1000 for brønnboring og andre tøffe

Når utstyret teller!

20 år!

Tlf.: 64 83 65 30 - www.mogk.no

Ikke akkurat svartkrutt Bjørnar Tyberg og Jan Ivar Solum i tidligere Nexco på plass under sitt nye navn Austin Powder International.

boreoppgaver. Produksjef Jan Heskestad oppgir opptil 25,1 bar arbeidstrykk og 28,8 m³ volum, ytelser som gjør enheten til en heftig konkurrent for ytterst få andre produsenter med slike kompressorer på leveringslista. Motoren er en Cat C13 StegIIIB. Vekt med full tank oppgis til 7,3 tonn, lengde 4,95 meter og bredde 2,12 meter.

Nytt fra Stonego

I AS GeoNors Dag Abrahamsens lovlige fravær steppet Robert Osvaldsen i Geosynthia inn og introduserte den nye boreriggen Stonego, radiofjernstyrt og tilpasset mindre entreprenørjobber, tunneloppgaver og dimensjonssteinindustrien. Riggen har en Montabert HC125 hammer, hydraulisk borstød og støttelabber og er tiltenkt for bruk til borehull 38-64 mm.

Og på vegne av Asak Miljøstein stilte Odd Ivar Pettersen med nyvinningen P-stein sammen med Stina Lintho Lippestad på en felles innrettet stand. P-stein er tilpasset maskinlegging og utviklet

med tanke på bruk i parkeringsanlegg, både utendørs og i kjellere og andre innendørs P-hus.

- P-stein sørger for drenering, tåler aggressive stoffer og er lette og bygge med, sier Odd Ivar Pettersen. Steinene avgir heller ikke farlige avgasser under legging, og er angivelig lette å legge om ved skader eller reparasjoner.

Og for å avslutte denne lille nyhetscollagen fra Leverandørmart'n stilte tidligere Nexco AS opp i ny ham. Bjørnar Tyberg og Jan Ivar Solum var de samme, men nå altså under det nye navnet Austin Powder International. Ifølge de to er det en god stund siden Nexco ble kjøpt opp av det amerikanske selskapet, men først nå viste de fram bredden innenfor sprengstoffkompetanse og -produkter under sitt nye, litt western-klingende navn. Men det er altså ikke snakk om svartkrutt her i gården.

Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Festaften på Anleggsdagens

ANLEGGSFEST Første kveld av Anleggsdagens møttes deltakerne til en fest av det “penere” slaget, med treretters middag og gode viner.

TRØNDERE Musikken var det trønderbandet Nilsen & Ålberg som sto for.

STÅ-OPP Komiker
Gustav Nilsen fikk
løsnet litt på snippen.

Foto: Jørn Söderholm

Telenor presenterer

4G

RASKERE NETT

Telenor presenterer en helt ny generasjon Mobilt Bredbånd. 4G betyr mer fart, flere muligheter og mer moro. Nå får du 4G i de største byene, og vi fortsetter utover landet. Følg med på **telenor.no** eller send **SMS** med kodeord **4G** til **2244**.

Rabatt på tjenester fra Telenor

MEF har en rammeavtale med Telenor. Medlemmer i MEF får gunstige rabatter på:

- Mobiltelefoni
- Mobilt Bredbånd
- Mobilt Bedriftsnett / Proffnett
- Bredbånd
- Fasttelefoni

For mer informasjon om priser og betingelser ta kontakt med kundeservice på telefon 09000 eller en av Telenors mange forhandlere.

Jubileumsnytt fra Norslep

Per Åge Spartveit etablerte i 1983 firmaet Norslep AS som i år feirer i år 30 år. Flere nyheter skal lanseres i løpet av jubileumsåret, ifølge en pressemelding. I 2012 ble det registrert totalt 201 hengere over 20 tonn i det norske markedet, fordelt på merkene Nor Slep, Damm, Langendorf, Fliegl samt Trio-lift (som i 2012 ble registrert under andre merker). I tillegg ble det levert et betydelig antall påbygg til bil, hovedsakelig av typen «Gullkantdumper» og trekkvogner med hydraulikk. Norslep har i alle de 30 årene vært toneangivende i bransjen når det gjelder produktutvikling og ikke minst introduksjon av «nye» produkter, skriver blant annet Norslep i meldingen.

Rokeringer i Motorsalg

Arne Bjarte Tveit tok 1. januar over som daglig leder i Motorsalg AS. Sammen med de ansatte på Midttun skal Tveit intensivere og øke innsatsen overfor nye og gamle kunder av Motorsalg AS over hele landet. Samtidig ble en serviceavtale med Mesta Verksted AS satt ut i livet. Tveit håper at alle kunder og samarbeidspartnere vil merke en betydelig fremgang i 2013, skriver Motorsalg i en pressemelding. Tidligere Motorsalg-sjef Frode Hatlestad ble samme dato ansatt i Yours Equipment AS – et rent importselskap etablert for direkte import av Kato fra Japan. Målet er at selskapet skal stå for all import av maskiner til Norge og Europa, med mål om å oppnå større volum og bedre innkjøpspriser som kan komme Motorsalg AS og Øverum Slitedeler AS til gode i Norge, heter det i samme pressemelding. Motorsalg AS, Øverum Slitedeler AS og Mesta Verksted AS opererer dessuten som før, slik at all kunnskap og etablert kontakt utad til gamle og nye kunder opprettholdes.

Risa-selskap BPS-sertifisert

BPS-sertifiseringen av Risa-bedriften AS Betong er en milepæl og en inspirasjon for resten av bedriftene i Risa-konsernet, skriver toppsjef Bjørn Risa i en pressemelding. Og BPS-koordinator Tor Magne Tufte er ikke i tvil om at trivselen blant de ansatte nå er mye større. BPS (Betong Produksjon System) er en sertifisering under SINTEF, Skandinavias største uavhengige forskningskonsern. Arbeidet med å sertifisere Hall 2 hos AS Betong begynte november 2011, og 3. desember i fjor ble hallen BPS-sertifisert. Sertifiseringen omhandler blant annet hele produksjonsprosessen fra renhold, sortering, orden, sikkerhet og arbeidsmetode. Sertifiseringen handler også om hvor verktøy skal være i hallen. Sikkerheten er høyere og prosessen mer effektiv, sier Tufte, som ønsker å videreføre BPS-sertifiseringen til de øvrige fem produksjonshallene til AS Betong.

Billigere Mitsubishi ASX

Nye Mitsubishi ASX byr på mer enn bare en facelift, forsikrer norgesimportøren i en pressemelding. Foruten oppfriskning av front og hekk er bakhjulsopphenget helt nytt og gir bedre veigrep, færre vibrasjoner og mykere avdemping. Innvendig er blant annet setene helt nye, navigasjonsopplegget nytt og DAB+ radio er blitt standard. ASX kommer fortsatt som 2x4 og 4x4, og prisstigen begynner nå 22.000 kroner lavere enn for modellen som fases ut, heter det videre fra Mitsubishi Motor Norge.

Færre lassbærere

Statistikken for antall nyregistrerte lassbærere i Sverige i 2012 viser en svak nedgang i forhold til 2011. Mens 335 nye enheter fikk skilter i fjor, ble 398 nyregistrert i 2011, skriver Elmia Wood i en pressemelding. John Deere dominerer lista totalt med 127 maskiner og en markedsandel på 37,9 prosent. Komatsu på andre plass noterte seg for 63 enheter. Deretter følger Ponsse, Rottne og EcoLog (bildet) med henholdsvis 56, 41 og 29 nyregistrerte lassbærere. Ekspertisen tror årsaken til den dalende omsetningen av nye lassbærere henger sammen med markedets avventende nysgjerrighet på mulige nyheter som presenteres på Elmia Wood i Jönköping til sommeren.

Hymax styrker staben

Fem nye medarbeidere er ansatt hos Hymax AS, alle med solid faglig bakgrunn og lang erfaring, meddeler salgssjef Frode Andersen. Terje Bjerke (49) er ny teknisk sjef og har i mange hatt samme stilling hos AL Maskin og Mitsubishi Gaffeltruck Norge. Asgeir Braaten (32) er arbeidende formann ved Hymax-verkstedet i Oslo, og skifter beite etter mange år hos Kiesel Skandinavia. Tom Kjetil Eriksen (36) kommer fra Norske Skog og er servicemekaniker på verkstedet i Oslo, men skal også jobbe ute i felt. Også Erik Evenstuen (53) kommer fra Norske Skog og er servicemekaniker hos Hymax med vekt på klargjøring og service på både nytt og brukt. Mindaugas Puteikis (30) kommer fra verkstedet hos Oslo Vei og skal som servicemekaniker jobbe med klargjøring av nye maskiner og service på brukt- og kundemaskiner ved verkstedet i Oslo.

Nyutviklet tineslange

Tess lanserer en spesialtilpasset varmtvannslange for teletining. Slangen er døpt TessHeat og er skreddersydd for mobile teletinere. Slinger i vanlige gummimaterialer er som regel ikke godt nok egnet for høye temperaturer, og levetiden er kort, skriver produktansvarlig hos Tess, Jan Eric Haagensen i en pressemelding. Den nye TessHeat-slangen oppgis å være en ny tekstilarmert 5/8" variant produsert i en spesialgummi som er optimalt egnet for høye vanntemperaturer over lang tid.

TBM-avtale LNS/Robbins

Leonhard Nilsen & Sønner (LNS) og Robbins er enige om en intensjonsavtale for leie av en Robbins hard rock TBM med diameter 7,23 m som skal bore om lag 12 km av vannveien på renoveringen av Nedre og Øvre Røssåga ved Korgen i Nordland. Avtalen omfatter blant annet opplæring av LNS personell fra LNS. For første gang her til lands skal det monteres et transportbånd gjennom hele tunnelen for uttransport av masser. Kapasitet oppgis til 600 tonn/time, oppgir LNS i en pressemelding. Den aktuelle TBM'en har tidligere vært i bruk på utbyggingen av Karanjukar på Island og kommer til Norge i august etter ombygging i Ohio, USA.

Lederskifte hos Norman Olsen Maskin

Etter 17 år som toppsjef i Norman Olsen maskin AS overlater Sverre Gabrielsen sjefstolen til Per Arvid Hennum (49). Selv blir han arbeidende styreleder i morselskapet Norman Olsen Holding AS. Gabrielsen har mer enn 30 års fartstid i byggebransjen og anleggsbransjen, og har blant annet markert seg som styreleder i Maskingrossisternes Forening. Per Arvid Hennum har tidligere erfaring fra bilbransjen og reiselivsbransjen.

DEN VAR SOMME GIGANTEN

Komatsu
Comfort
Ride

FORESTRY QUALITY PRODUCTS

Nyheten Komatsu 895 er en gigant i alle viktige perspektiver. Ta bare den nye store hytten som gir deg et eksepsjonelt høypresterende førermiljø. Eller den kraftige E3 Power motoren som minimerer både utslipp og drivstofforbruk. Nye HST-transmisjonen og ny kraftig boggi med de nye 28,5" hjul som optimerer både trekkraften, fremkommeligheten og skånsomheten.

895 er også utstyrt med den nye Komatsu 165F kranen som ser til at denne giganten har styrke i reserve når du trenger den mest. For ikke å snakke om tilvalget til førermiljø – Komatsu Comfort Ride – en helt ny hydraulisk hyttefjæring som gir overlegen dempingsegenskaper. Et stort steg fremover for både ergonomi og produktivitet. Akkurat som det moderne skogbruk krever.

Introducing
Komatsu

895

Millionavtale Pon Rental - Risa

Risa-konsernet har igjen valgt Pon Rental Norway AS som hovedleverandør av utleiemaskiner og -utstyr.

Enighet Konsernsjef Bjørn Risa (t. v.) valgte Jone Ølberg og Pon Rental som hovedleverandør av leiemaskiner og -utstyr i fire år framover.

Pon Rental Norway og Risa-konsernet ble like over nyttår enige om en rammeavtale gjeldende fram til 2015, med opsjon på ytterligere to år, på utleie av maskiner og utstyr.

Avtalen har en verdi på om lag 24 millioner og innbefatter hovedsakelig Cat maskiner, lifter og aggregater de neste fire årene. Risa som med sine fem datterselskap utgjør et av landets ledende entreprenørselskaper, opererer innen mange ulike områder og stiller derfor store krav til kvaliteten på maskin- og utstyrssortimentet de leier.

- Vi utvider stadig flåten vår, noe som vil gi Risa maskiner av nyere dato med det siste av teknologi og i topp stand, samt et godt utvalg maskiner og utstyr å velge blant, sier daglig leder Jone Ølberg i

Pon Rental Norge i en pressemelding.

Pon Equipment AS etablerte seg i 2007 på maskinutleiemarkedet i Norge ved å åpne første Cat Rental Store i Rogaland. Pon Rental Norway AS er utgangspunktet for Cat Rental Store-konseptet som består i å kombinere styrken til den lokale Cat-forhandleren, Pon Equipment.

Risa-konsernet ble etablert i 1948 og består i dag av fem datterselskaper som sysselsetter 670 ansatte og omsatte for 1,6 milliarder kroner i 2011. Konsernet driver grunnarbeid gjennom graving, sprenging, oppfylling, planering og masseforflytning, foruten utførelse av store veivedlikeholds-kontrakter med Statens vegvesen.

Riktig redskap til riktig jobb!

Med OilQuick hurtigkoblingsfester kobler du hydrauliske redskaper direkte fra førerstedet fort, enkelt og lønnsomt.

OilQuick er markedets mest avanserte hurtigkoblings-system og er å få til gravemaskiner mellom 1-120 tonn.

Mekanisk redskapsgrind Hydraulisk redskapsgrind

Hammerplate Pendeladapter

OTS Trading
Overseas Trading & Service Co. A/S
Postboks 267, 1326 Lysaker
Tlf. 67 12 24 60 - fax 67 58 07 16
Ole mob. 950 60 166, Kjell mob. 907 64 332 Adv.kontor Larvik: A. Brattlie tlf.: 920 58 816
e-mail: mail@ots.no - www.ots.no

RF SYSTEM AB

STANLEY
DYNASET

Ny hjulplate - mange fordeler

En ny patentsøkt hjulplate/hjulring for hjulgående gravemaskiner gir bedre stabilitet og bedre driftsøkonomi. Administrerende direktør Leif Sædberg i Rubberstyle AS viser også til økt dekklevetid på en av Stangeland Maskins hjulgravemaskiner med om lag 2.000 timer.

Selskapet har utviklet hjulringen som skal gi store fordeler for både maskinfører og maskineier, sammen med Stangeland Maskin AS – en av Norges største maskinentreprenører.

Den patentsøkte ringen i stål monteres mellom tvillinghjulene på hjulgående gravemaskiner og forhindrer blant annet at stein og fremmedlegemer presses inn mellom dekkene. Resultatet viser seg i form av langt færre punkteringer og mindre driftsstans. Men hjulringene har også vist seg å ha andre fordelaktige egenskaper i forhold til stabilitet, kjørekomfort og levetid på dekkene, framholder salgssjef Harry Opheim i en pressemelding.

Stangeland som partner

Leif Sædberg skryter av et konstruktivt og positivt samarbeid med Stangeland Maskin AS i forbindelse med utviklingen av det nye produktet. Stangeland er genuint opptatt av drift og HMS, og utmerker seg ved å være et særdeles veldrevet selskap, er Sædbergs erfaring.

- Stangeland prioriterer å jobbe tett med leverandører som kan bidra til å gjøre deres hverdag bedre, skriver han i pressemeldingen.

Montert på 20 maskiner

Tommy Stangeland med overordnet ansvar for maskinparken hos Stangeland Maskin sier at de har montert hjulplatene på samtlige 20 hjulgående maskiner. Han påpeker at i tillegg til færre

punkteringer og mindre driftsstans, er maskinene blitt mer stabile etter at platene ble montert, og at kjørekomforten har økt.

Stangeland anslår videre at levetiden på dekkene er økt med om lag 2.000 timer etter at de hjulplatene kom på plass.

- Summen av dette gir oss bedre driftsøkonomi for maskinparken og mer fornøyde maskinførere, meddeler Tommy Stangeland om den patentsøkte hjulplaten.

Dekker flere bransjer

Selskapet Rubberstyle driver fra nye lokaler ved Dusavik-basen i Stavanger og har en moderne maskinpark med produksjon og leveranser av produkter i gummi, PU og silikon. Firmaets historie går helt tilbake til 1924, og sortimentet har naturlig nok endret seg kraftig i årenes løp. De tekniske gummiproduktene er nå innrettet mot industri-, maritim- og offshorerelatert virksomhet, men leveransene er fortsatt også produkter til kommunalteknikk, bilbransjen, kontorbygg og husholdninger, heter det videre i pressemeldingen.

Omsetningen i 2013 forventes å passere 30 millioner.

Redigert tekst

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Foto

| RUBBERSTYLE AS

På alle fire Bildet viser en av Stangeland Maskins hjulgravere med ferdig monterte hjulringer mellom tvillinghjulene.

Trangt om plassen Hjulplaten hindrer stein og andre fremmedlegemer i å feste seg mellom tvillinghjulene på hjulgravere.

KUBOTA MINIGRAVERE

- så kommer du frem nesten over alt

Kubota K008

Vekt: 1020 kg
Bredde: Justerbar 70 - 86 cm
Brytekraft: 9,8 Kn

Standard skuffe: 30 L
Hk- feste: S30 mekanisk
Variabelt understell
Veltebøyle

Kubota U10-3

Vekt: 1150 kg
Bredde: Justerbar 75 - 99 cm
Brytekraft: 10,4 Kn

Standard skuffe: 30 L
Hk- feste: S30 mekanisk
Servo opererte spaker
Zero-tail
2 speed belter
Variabelt understell
Veltebøyle

Rekkevidde på bakken 350 cm!!

Fantastisk stødige maskiner med lang rekkevidde. Begge utgavene leveres med opplegg for ekstrahydraulikk, og et bredt utvalg av skuffer og utstyr er tilgjengelig. Dette er en ypperlig maskin for bruk innendørs eller på ekstremt trange plasser.

**Pris fra
139.000.-**

Leveres med 3 år eller 3000t garanti.

Veterantreff 2013 –

KROATIA, 14. – 21. SEPTEMBER

«De som søker paradiset på jorden bør komme til Dubrovnik»; sa den britiske dramatikeren og forfatteren Georg Bernhard Shaw etter at han besøkte byen i 1929. Nå har du sjansen til å følge oppfordringen. Meld deg på til MEFs veterantreff i Dubrovnik i Kroatia i september!

Den vakre gamlebyen med kirker fra gotikken, renessansen og barokken, samt byens vel bevarte klostre, palasser og fontener står på UNESCOs verdensarvliste.

Gamlebyen er en levende by med fastboende innbyggere, butikker, restauranter og kaféer. Den vel bevarte forsvarsmuren rundt gamlebyen er nesten to kilometer lang og opp til fem meter på det bredeste. Muren har flere tårn og utkikkspunkt og det er en fin spasertur å gå oppå muren og speide utover byens røde tak, takterrasser, travle gater og livet innenfor og utenfor muren.

Det er ikke for ingenting at Dubrovnik også omtales som Adriaterhavets perle.

Det detaljerte programmet vil være klart i andre halvdel av februar.

Invitasjon, program og påmeldingsskjema blir distribuert via e-

post til tidligere deltakere og øvrige medlemmer som er potensielle deltakere. De som ikke har e-postadresse vil motta informasjonen via post. Info blir også tilgjengelig på www.mef.no. Antall plasser er begrenset, så hvis du ønsker å sikre deltakelse kan du sende en e-post til Solbjørg Brandsgård, Escape Travel AS, solbjorg@escapetravel.no, eller Bjørg Fossum, MEF, bjorg.fossum@mef.no. Eventuelle spørsmål kan rettes til Bjørg Fossum, telefon 22 40 29 10 eller 913 19 289.

Deltakere som kommer fra Trondheim og Bergen kan fly tur-retur direkte til Dubrovnik, med tilslutning til gruppen der. Kontakt Escape Travel AS v/Solbjørg Brandsgård for nærmere orientering, telefon 22 01 71 76, eller e-post: solbjorg@escapetravel.no.

Og husk: Du må ikke være pensjonist for å delta.

Felles kjente – felles utfordringer

Daglig leder Vidar Kristoffersen hos Ottar Kristoffersen Eftf. AS har deltatt på mange tidligere veteranurer i MEF-regi, og har for lengst meldt seg på høstens tur til Dubrovnik.

- I den byen har jeg aldri vært, og jeg ser veldig fram til høstens tur, sier Vidar Kristoffersen som nesten kan regnes som en veteran også når det gjelder antall deltagelser opp gjennom årene.

- Første gangen ble jeg med av ren nysgjerrighet, og ble imponert. Etter hvert har jeg på disse turene truffet mange andre aktører i MEF-systemet som er kommet opp i moden alder, sier han. Mange har bygd opp sine egne virksomheter, men det er ifølge

Kristoffersen ikke alltid lett å finne noen som er villige til å bygge videre på det som er skapt. Samvær med veteraner som er vokst opp i bingen av MEF-medlemmer med sine mange erfaringer, og som møtes igjen etter kanskje 40 år, er særdeles nyttig og givende når samtalen handler om både fortid og framtid.

- Vi er mange felles bekjente som står overfor felles utfordringer, sier Kristoffersen.

Rammen omkring veteranurene

er samtidig så godt tilrettelagt at totalopplevelsen blir helt spesiell, synes han.

- Arrangørene legger opp til mange flotte utflukter med severdigheter som blant annet gir økt kunnskap om lokal byggeskikk og kultur. Og det er bra for oss nordmenn å utvide horisonten med bedre forståelse for andre folks daglige tilværelse og leveste, sier Vidar Kristoffersen.

STORT: VA er et stort fagfelt.

Stort verk om stort fagfelt

Ikke akkurat “VA for dummies”

Norsk Vann ga i høst ut bokverket “Vann- og avløpsteknikk”. Den enkle tittelen til tross; dette er et ytterst komplett og seriøst standardverk om VA-teknikk. Under professor Hallvard Ødegårds redigering er den skrevet som en lærebok for høgskoler og universiteter. Men den er også en ypperlig håndbok for alle som jobber med vann og avløp. Det er ikke noe man tar med ut i grøfta, men folk som jobber med VA har forhåpentlig sørget for å tilegne seg kunnskapen før de står der med støvlene på. Det er lagt vekt på at Vann- og avløpsteknikk skal nå en bred målgruppe i VA-Norge, og den vil være velegnet som håndbok og oppslagsverk i tillegg til å være en lærebok for studenter ved høgskoler og universiteter.

Vann- og avløpsbransjen dekker et bredt spekter av oppgaver. Dette gjenspeiles ved at bransjen har behov for mange ulike typer kompetanse.

– I de senere årene har det vært en dalende interesse for vann og avløpsfag blant studenter. Målet er at denne læreboken skal være med å snu denne trenden og på den måten styrke rekrutteringen til VA-bransjen, sier Norsk Vann i sin omtale av boken.

Hvis alle som er involvert i VA-arbeid, enten det er som prosjekterende eller utførende, hadde kunnskapen dette bokverket representerer, så ville alt ett mye bedre ut. Da er det bare noen milliarder kroner som står mellom oss og en tippetopp norsk VA-infrastruktur.

Tekst

JØRN SØDERHOLM

På flyttefot Fredheim maskin har flyttet fra Skiptvedt til disse nye lokalene i Spydeberg. (Foto: Fredheim maskin)

Fredheim Maskin til Spydeberg

Fredheim maskin AS med mangeårig tilhold i Skiptvedt har vært gjennom en så sterk vekst at selskapet har sett seg nødt til å flytte inn i nye og større lokaler i Spydeberg.

De nye lokalene i Myrerveien i Spydeberg er om lag tre ganger større enn de utfasede lokalene i Skiptvet, og måler totalt 3.300 m². Anlegget har totalt sju verkstedløp med 25 meters lengde og er

topp moderne med alle verkstedfasiliteter, ifølge daglig leder Per Olav Fredheim.

Nybygget inneholder dessuten to automatiske vaskehaller for anleggsmaskiner og trailere, tre løp med 10-tonns traverskran og to EU-haller for lastebil som leies ut til samarbeidspartner Esbjerg transport.

Anlegget omfatter også et stort delelager på totalt 750 m² og en butikkdel med deler for Keestrack samt noe rekvisita til lastebiler i forbindelse med vaskehallene.

Esbjerg er fast partner på transport, og selskapet holder hus på samme sted som Fredheim maskin.

Keestrack-lokalene i Skiptvet på 1.050 m² på den 8,5 mål store tomta skal nå leies ut eller selges fordi all norsk virksomhet i selskapet er flyttet til Spydeberg. Verkstedlokalene i Stockholm beholdes likevel for for den svenske virksomheten.

2012 ble nok et rekordår for både maskinsalg og omsetning, ifølge Fredheim.

- Oppstarten i nye lokaler har også gått meget bra. Vi nevner for eksempel Keestrack-maskin nr. ni i rekken til Feiring bruk AS, komplett finknuserverk pluss Stacker til Lyshaugen pukkverk og Combo til Norsk pukkservice, sier Per Olav Fredheim.

Vekst Per Olav Fredheim opplevde sterk vekst i selskapet han leder også i 2012.

Fortjenstmedalje i sølv til Per Kasper Jensen

Under julelunsjen hos Vestafjell AS på Nesttun fikk Per Kasper Jensen (bildet) overrakt MEFs fortjenstmedalje i sølv for 20 års lang og tro tjeneste i firmaet. Daglig leder Morten Hansen sto for overrekkelsen. Per Casper Jensen har gjennom sin tid i Djønne Maskin og senere Vestafjell AS vært anleggsmaskinfører, og har gjennom arbeidet bidratt i flere av de store samferdselsprosjektene rundt Bergen. I kraft av tillitsmannsvervet har han også bidratt til et godt arbeidsmiljø i Vestafjell AS. Per Casper har i alle år vært kjent for sitt gode humør og ståpå-vilje for både bedriften og kollegene. Som pensjonist vil han nå bli savnet av alle kollegene som ønsker ham lykke til videre i håp om at han ofte vil stikke innom sin mangeårige arbeidsgiver for å hilse på.

Overraskende heder hos Brødrene Flatebø

Albert Selland, Inge Selland og Agnar Grindheim har blitt tildelt Medaljen for lang og tro tjeneste for til sammen 112 år hos Brødrene Flatebø. Medaljene ble overrakt de tre anleggsmaskinførerne av daglig leder Peder Flatebø på firmaets julebord i desember.

- Det Kongelige Selskap for Norges Vel er stolte over å kunne tildele Medaljen for lang og tro tjeneste til Albert Selland (42 år), Inge Selland (40 år), Agnar Grindheim (30 år). Så mange år hos samme arbeidsgiver vitner om en god arbeidsplass, sier Lars Mork Gundersen, administrerende direktør i Norges Vel.

- Det var kjempeflott å få medaljen, og den kom helt overraskende. Jeg har vært i firmaet i 43 år nå til våren, og det er veldig bra å jobbe her. Det er gode tider og mye arbeid, sier Albert Selland. Akkurat nå kjører han anleggsmaskin i forbindelse med utbygging av fylkesvei 46 og Sandsfjordbruprosjektet.

Det er tre Selland-brødre som kjører anleggsmaskin, en av dem driver for seg selv, mens Albert og Inge er ansatt hos Brødrene Flatebø. Sammen med kollega Agnar Grindheim mottok de to brødrene hver sin Medalje for lang og tro tjeneste.

Region Midt

Fagdag for elever VG2 Anleggsteknikk og VG3 Anleggsmaskinmekaniker

Okab Sør- Trøndelag arrangerte fagdag fredag 4. januar for elever i anleggsteknikk fra Støren og Åfjord, og elever fra VG3 anleggsmaskin mekanik-

ker faget. Det var i overkant av 50 elever på samlingen.

Tema for denne dagen var litt bransjelære, det ble vist film

fra 1920 tallet, da de første dozerne kom på markedet og film fra vegbygging fra 1950. Geir Sandvik fra PON fortalte om vedlikehold av maskiner,

økonomisk kjøring og kostnader med tomgang kjøring.

Region Sørvest

Lederskifte i MEF avd. Agder

Fritz Ivar Lundbakk (til høyre) gikk av som leder i MEF avdeling Agder etter 14 år på årsmøtet den 1. februar i år. Klubba ble høytidelig levert videre til nyvalgt leder Asbjørn Sandås.

Styremøter i vakker natur

Styrene i MEF avd. Hedmark og avd. Oppland valgte å ha styremøtene sine i den norske fjellheimen på Lauvåsen Fjellstue i Gålå.

På Lauvåsen jobbet styrene med årsmøteforberedelser og med de respektive arbeidsplanene for 2013. God, norsk husmannskost sto på menyen og lokalitetene går helt tilbake til 1896.

*Styrene i Hedmark og Oppland,
samt regionsjef Jan Myrvold.*

Er du yrkessjåfør eller har du ansatte som er det?

NLF og MEF i Oslo, Akershus og Østfold har forhandlet frem et tilbud i forbindelse med kravet om etterutdanning for yrkessjåfører. Avtalen er gjort med Romerike Buss- og Trailerskole AS (RBT), Kløfta og Wright Trafikkskole AS, Borgenhaugen. Kurset gjelder for alle yrkessjåførene i medlemsbedrifter av NLF og MEF i Oslo, Akershus og Østfold.

Det er også gjort avtale for Oppland og Hedmark med Sevedal Trafikkskole AS, Hamar og Arne E. Lundstad Trafikkskole AS, Gjøvik. Om noen ønsker å gjennomføre kurset der, er det bare å ta kontakt dit. Fristen for når etterutdanningen skal være gjennomført, avhenger av utløpsdato på sertifikatet. Ønsker du eller noen i din bedrift å delta på et av de nevnte kursene, ta kontakt og avtal med den trafikkskolen som er best for deg:

Romerike Buss- og Trafikkskole AS, Kløfta:	Tlf. 63 94 35 80
Wright Trafikkskole AS, Borgenhaugen:	Tlf. 69 97 13 00
Sevedal Trafikkskole AS, Hamar:	Tlf. 62 52 46 44
Arne E. Lundstad Trafikkskole AS, Gjøvik:	Tlf. 61 17 25 35

Hold deg informert og pass på at du og dine sjåfører har gyldig sertifikat. Husk å si fra om at du er medlem av NLF eller MEF.

«Vi gjør oppmerksom på at vi ikke kan garantere at tilbudene som her er fremforhandlet er de beste som markedet kan tilby, men de bør være blant de beste» opplyser Erik Rynning, Guttorm Tysnes (NLF), Jon Stenrud og Jan Myrvold (MEF)

MESSER OG KONFERANSER 2013

6.-7. mars: Avfallsdagene

Holmenkollen Park hotell Rica, Oslo Arr. MEF

12.-15. mars: Byggmaskiner 2013

Svenske Mässan, Göteborg

16.-17. april: Tunneldagene 2013

Gardermoen. Arr. Tekna

15.-21. april: Bauma 2013

Munchen, Tyskland

21.-24. mai: Maszbud

Int. mask.messe Kielce, Polen

5.-8. juni: Elmia Wood

Jönköping, Sverige

7.-9. juni: MEFA 2013

Stavanger. Arr. MEF

14.-16. juni: Bygg og Anleggsmesse

Tromsø Arr. MEF og NESO

7.-8. september: Anleggstreff

Halden Moss. Arr. MEF

13.-15. september: Dyrsku'n

Seljord

18.-21. september: Bauma Africa

Johannesburg, Sør-Afrika

24.-26. oktober: IFAT India

Mumbai, India

2014

23.-25. mai: Anlegg 2014

Haugesund. Arr. MEF

13.-15. juni: MEFA 2014

Trondheim. Arr. MEF

TILBAKE TIL 1970-ÅRENE

Daglig leder Helge Haarberg i Haarberg Maskin AS i Tranby fant plutselig igjen den 40 år gamle firma-logoen i et gammelt skrivebord på låven. Nå pryder det opprinnelige visuelle uttrykket alle firmaets offisielle dokumenter, anleggsmaskiner og firmabiler.

- Vi skulle ha feiret 40-års jubileum i fjor, men det ble en travel høst så vi bestemte å utsette den store festen med medarbeidere, kunder og forretningsforbindelser til vårsola skinner og graset er grønt, forklarer Helge Haarberg overfor Anleggsmaskinen. - Derfor er markeringen lagt til slutten av februar i anledning nye maskin- og bilanskaffelser som vil bli levert samme dag.

I samme slengen passer vi på å feire et svært godt driftsresultat for fjoråret, sier Haarberg.

På glattisen

Som så mange andre kolleger i denne aldersgruppen startet 59-åringen karrieren i anleggsbransjen i svært ung alder, i dette tilfellet tidlig på 1970-tallet som delvis selv lært maskinfører for Brdr. Ask i Lier.

- Det var med meg som for mange andre, bakkeplanering det handlet om. Etter hvert også bygging av skogsbilveier. Døgnet rundt-jobbing i lyse sommermåneder var slett ikke uvanlig. Opplæring på maskiner og utstyr var det så som så med, og Cat D8-doseren jeg fikk utlevert måtte jeg mer eller mindre lære opp meg selv på.

Nettopp mangel på skikkelig opplæring mener Helge Haarberg var årsaken til at han tidlig i karrieren opplevde å velte med bulldoser.

- Jeg kjørte bulldoser om natta og skrudde Volvo Amazon om dagen. Timene i døgnet ble med andre ord brukt, men den gang var jeg jo ung og så lyst på livet. Under planering av et jorde nord i bygda skulle Haarberg få av matjorda ned en skråning, men kom ikke opp igjen fordi litt tele fortsatt var igjen i brattbakken.

- Jeg bestemte meg for å kjøre rundt bakketoppen og var nok litt nervøs da jeg manøvrerte beistet i sidehellingen. Plutselig skled maskinen som den reneste

Håvard Bøkko på glattisen nedover lia. Mitt hell var at jeg traff en matjordhaug som en kollega hadde lagt der før.

Inspirasjon

Det hele endte altså bra for både ham og bulldoseren, og firmaledelsen lagde heller ikke noe oppstyr omkring hendelsen. Men i dag bruker Helge Haarberg fortsatt maskinvelten som inspirasjon til å framheve hvor viktig maskinføreropplæringen er på dagens moderne anleggsmaskiner.

- Etter å ha fått smake hva det vil si å velte med en bulldoser, forsto jeg virkelig alvor og ble samtidig mer eller mindre truet/frivillig påmeldt til en fem måneder lang maskinførerskole i Sortland i Nord-Norge. Jeg fikk «meget» i alt unntatt økonomi og ble kurssets nest bestemann. Men erfaringsmessig pleier jeg å si at jeg fortsatt ikke er helt utlært i maskinkjøring. Bare som et lite hint til andre som måtte mene at de er helt utlært.

Navn | Helge Haarberg

Alder | 59

Firma | Haarberg Maskin AS

Antall ansatte | 5

Omsetning 2012 | 6,5 millioner kroner

HAARBERG MASKIN AS
MASKINENTREPRENØR

Dengang da Opprinnelig firmalogo fra 1970-tallet er kommet til heder og verdighet igjen.

Nei til fast jobb

Vel hjemme i Tranby igjen fikk Haarberg vikarjobb i det lokale e-verket med traktorgraver som hovedredskap.

- En Massey Ferguson med Sesam 500-aggregat. Jeg fikk tilbud om fast jobb, men takket nei fordi jeg hadde lyst til å skape noe sjøl og tenkte jeg måtte jo duge til noe. Jeg hadde jo minimalt med skolegang, så etter sommerferien i 1972 kjøpe jeg traktorgraveren etter Herbrand Fjellheim som drev med fjellsprenkning. En Nuffield 465 med Hymas graveaggregat.

Dette ble den offisielle starten på Helge Haarberg Gravemas-kinfirma med telefonnummer 84 94 30 og postgiro 351317 i Lier Sparebank, oppsummerer gründeren.

- Det ble mye skruing og sveising det første året, og da Nuffield'en ble i god stand var jeg så lei den at jeg solgte den til en kar i Valdres.

Brøyt etter Brøyt

Så ble det Brøyt X2 i 1973, og en X2B året etter.

- I 1975 kjøpte jeg min første lastebil, en Volvo FB 88, og uten dumperkassa som jeg hel-sveiste med pinner hjemme på gården mens jeg jobbet fulle dager, tror jeg ikke dette hadde vært mulig i dag.

En stor dag for Haarberg var da han hentet ny hjulgående Brøyt X20 våren 1976. Prisen

Tenker retro Helge Haarberg har plukket fram firmalogoene fra 1973 etter firmaets 40-årige virke med tilhold i Tranby.

den gang for en 14 tonns maskin var hele 330.000 kroner, så maskinprisene har nok ikke steget mye i forhold til mye annet, erindrer Haarberg. 37 år etter den merkedagen holder maskinentreprenøren fortsatt til i Tranby, men firma-navnet ble etter hvert endret til Lier Maskin AS.

- En litt uklok beslutning, viste det seg, for det finnes en hel haug med selskaper med Lier i firmanavnet. Vi druknet i Lier ditt AS og Lier datt AS, og i 1998 tok vi i bruk Haarberg-navnet igjen slik det ble brukt fra begynnelsen av, sier Helge Haarberg.

Nå kjøres logoen i svart på firmabiler og anleggsmaskiner. - Supplert av den opprinnelige

1972-logoen med traktorgraver, sier Helge Haarberg.

Fra Brøyt til Komatsu

Maskinparken forble ulike BrøytX-modeller helt opp til beltevarianten X21TL, men da Brøyt forsvant inn i Åkerman-systemet ble det mest Komatsu i stedet, i alle fall fra 1996 og senere.

Helge Haarberg har bevisst unnlatt å la firmaet vokse seg større enn at antall oppdrag til enhver tid har latt seg håndtere, og med fem fast ansatte har selskapet funnet dagsformen for gode anleggsoppgaver både lokalt og regionalt, fordelt på en andel fast kjøring for andre, og resten i egen regi.

- Vi har blant annet fem grave-

maskiner på belter og hjul fra 26 tonn og nedover. De fleste oppdragene tas mellom Drammen og Oslo.

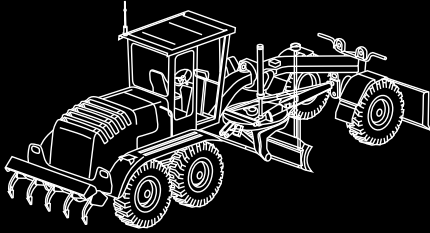
Utenom familien består arbeidsstokken av svensk og polsk arbeidskraft.

- Dette har ikke noe med økonomi å gjøre, men skyldes rett og slett at det er vanskelig å finne kvalifisert arbeidskraft i Norge, lyder Haarbergs erfaring.

- Med to sønner på lønnslista regner jeg med at de tar over driften når jeg finner det for godt å roe ned litt. Men akkurat nå kan jeg ikke se at det vil bli aktuelt på flere år.

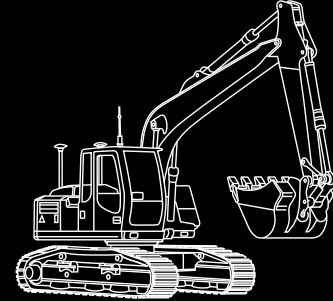
Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

3D maskinstyring
med GPS, mmGPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med laser,
ultralud og tverrfall

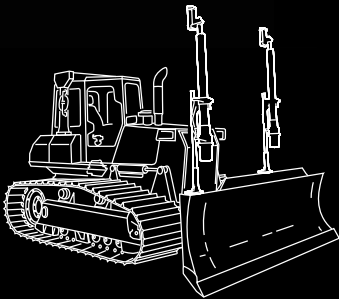

3D GPS
maskinstyring

2D maskinstyring
med enkel
eller grafisk display

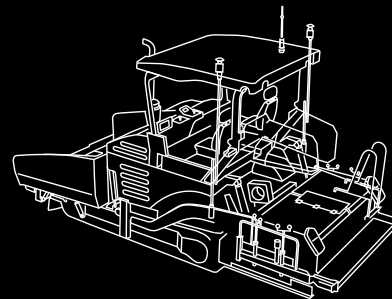

Full kontroll.

3D maskinstyring
med enkel GPS
eller dobbel GPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med enkel eller
dobbelt lasermot-
taker og tverrfall

3D maskinstyring
med mmGPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med ultralyd,
skanner og tverrfall

Get Connected... sitelink®

Det unge paret er på biltur. På et jorde står ei ku og en okse og har seg.

- Hvordan vet oxen at kua vil, undrer hun.

- Oksen lukter det, svarer han.

Kort tid etter passerer de to hester som koser seg ved en åker.

Nytt spørsmål.

- Hvordan vet hingsten att hoppa vil?

- Hingsten lukter det.

- Og du, da? Du er tett i nesa du, ikke sant?!?

Sudoku

Løsning kommer i neste nr.

				7		5	1	
	4				2			
		7	5					4
		1	2				3	5
	3		7		5		2	
2	8				6	7		
3					1	8		
			3				6	
	9	6		4				

Løsning sudoku Anleggsmaskinen 01-13

5	9	3	1	7	6	8	2	4
2	8	4	5	9	3	1	6	7
1	7	6	8	4	2	5	9	3
6	3	8	7	1	9	4	5	2
7	4	1	6	2	5	9	3	8
9	5	2	3	8	4	6	7	1
3	1	9	2	5	8	7	4	6
8	6	5	4	3	7	2	1	9
4	2	7	9	6	1	3	8	5

Enkelt og effektivt – nå også på mobilen

Ta frem mobilen din og skann QR-koden og se vår nye nettside for mobil. Eller gå inn på: lube.unox.no

Nå kan du ordne med smøreoljen fra smarttelefonen

Hent smøreskjemaer for over 80 000 maskiner, sikkerhetsdatablader, produktbeskrivelser og mye mer. Som registrert kunde hos Uno-X Smøreolje kan du dessuten bestille, hente reskontroinformasjon, fakturaer og spore forsendelser. Kort sagt: enkelt og effektivt

Ring på 04211 • lube.unox.no

Vinneren får fem flax-lodd.

LYD-FENO-MEN	↓	TIDS-RØM	↓	STREK-NING	MAT-VARE	↓	I DET MINSTE	MISJO-NERE	BY I ITALIA	EURO-PEER
REG-NING		OM-DØMME			PROFIL					
KASTE					SLITEN					
					MER BRUTAL					
→		EFFEKT								
		DIS-TANSE								
HOLDE TIL	↗		↘		MØBEL					
STIMU-LERE					ØREFIK					
					MED 3 RØM					
DRIKKE-VARE				VEKST			FORBRY-TELSE			
FISK							SINT			
↳		HÆR	SLAG I TENNIS						HOLDT ORDEN PÅ	
			TITTE-SKAP							
	GAV-MILD	↓	KRAF-TIG	↓	VALG-LOKAL-ENE	TER-NING-KAST	ISOLA-SJØNS-MATE-RIALE		HAR ROLLEN SOM	TOPE
	RØVER						PLANTE			NORSK BY
	FORT-SETTE						TIPPER		SJØMAT	
↘										
								PUSSIG		SLEKT-NINGER
								MATE-RIALE		
SOM 1. ALTER-NATIV						BIL			STRØR UTOVER	EKS-TASE
						MINNE-STEIN				
→					ANMODE		VULKAN	KASTE ???		KRIBLE
					SMART					
NES				TRANS-PORT-ÅRE				TIL MOBIL-EN		ER SYNLIG KJÆR-LIG
KJØRE-TØY										
HELT								SKVÆR GÆREN		KRING-KASTER
								KRØLL-ALFA		LITE HUS
SKOKK				PÅ RAMS					STIL-LING	
PER-SONLIG										
↳				REDE				MILLEN-NIUM		

Løsning

AM-kryss 01-13

Vinner i januar:

Sandra Nikolaysen

1914 Ytre Enebakk

		N	V		S		B	
		V	I	S	I	R	I	S
		K	I	N	A	B	E	S
		P	O	E	T	B	I	L
		T	R	E	N	E	R	E
		I	R	R	R	E	R	I
		S	N	A	K	K	E	R
				U	R	T	E	G
	A			J	U	L	L	T
	P	A	S	S	E	V	E	D
	B	E	L	T	E	G	R	A
	O	D	O	R	A	N	E	I
S	K	U	R	K	E	T	E	S
	S	J	I	K	A	N	E	S
	T	E	A	V	G	R	U	N
	A	V	A	N	S	E	F	A
O	V	N	D	E	L	F	R	A

Navn:

Adresse:

Poststed:

Hele løsningen sendes til Anleggsmaskinen,
Postboks 505 Sentrum, 0105 Oslo, innen 6. mars
merk konvolutten "Krøset"

Maskinentreprenørenes Forbund anbefaler Storebrand til sine medlemmer

Storebrand har skreddersydde løsninger på pensjon og forsikring for medlemmer i Maskinentreprenørenes Forbund, som gir gunstige fordeler både for bedriften og de ansatte.

Som bedriftskunde i Storebrand sørger vi for at du blir oppdatert på hva som skjer innen pensjonsområdet. I tillegg får alle ansatte et eget fordelsprogram som gir prisfordeler på forsikring, sparing og lån.

Ta kontakt med vårt kundeteam for MEF på telefon 22 31 58 03 for å få et gunstig pristilbud for din bedrift, eller gå inn på storebrand.no/mef

MASKIN-
ENTREPRENØRENE
FORBUND

Velkommen til MEFs Anleggsutstilling

Sola 7. - 9. juni 2013

MEFA 2013

For mer informasjon kontakt Svein Myhrvold - svein.myhrvold@mef.no - 913 73 832

D-SERIE GRAVEMASKINER

EC220DL
EC250DL
EC300DL

45% markedsandel

Volvo Maskin AS

Telefon: 66 81 86 86

Telefaks: 66 81 86 79

www.volvomaskin.no

Forventningene var store da vi lanserte de nye gravemaskinmodellene EC220DL, EC250DL og EC300DL. Men mottakelsen de har fått blant våre kunder har overgått alle våre forventninger. Nesten halvparten av maskinene levert i Norge i 2012 i dette segmentet var en Volvo!

Flere og flere har blitt klar over disse modellenes kvaliteter: Uslåelig lavt dieselforbruk, markedets beste førermiljø, god sikt i alle retninger, rask og presis hydraulikk, og krefter i massevis. Solid konstruksjon gjør at kvalitetsfølelsen varer lenge etter at telleren har rundet 10 000 timer.

Med bransjens beste serviceapparat i ryggen er du sikret full produksjon til enhver tid, og høy annenhåndsverdi når maskinen en gang skal byttes ut.

VOLVO CONSTRUCTION EQUIPMENT

